

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásós petítor egyszeri hirdetés 30 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyitlár: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Tulipán-Szövetség — Magyar Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Szebeni-út 14. sz.

Kiadóhivatal: Kósch Árpád könyvnyomtató-intézete Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Néhány szó az E. T. V. E.-ről.

írta: dr. Komáromi Ferencz.

Az eperjesi Torna- és Vívőegyesület látogatóinak száma az utóbbi időkben nagyon megfogyott. 10—12 között váltakozik azoknak száma, a kik a tornakörben tényleg közreműködnek; gyakran azonban alig mutatkozik 3—4 tag; 300 joghallgató közül 2—3-an vesznek részt a tornaórákon. 17 ezer lakosú városunk köz- és magánhivatalaiban számos fiatal erő van alkalmazva, a kik közül alig akad valaki, a ki a testedzésnek nemzeti és egészségi szempontból jelentősége iránt érzékkel bírna, és szükségét érezné annak, hogy a tornaegyesületben edzze szervezetét.

Ennek természetes következménye a vezetőség kedvének, lelkesedésének csökkenése, az eperjesi Torna- és Vívőegyesület satnyulása.

Mindenkét főként abban keresem, hogy egyrészt városunk ifjúsága és társadalma nem méltányolja eléggé a tornaegyesületnek, mint nemzeti jelentőségű intézménynek nagy fontosságát, másrészt nincsenek eléggé tudatában annak, hogy a szakszerű vezetés mellett folytatott rendszeres testedzés egészségi szempontból mennyire szükséges és hasznos a szervezetre nézve.

A léttel járó küzdelmek kiölték a társadalomból a elkésedést éppen azon intézmény iránt, a mely a napi küzdelmek káros hatásait ellensúlyozni hivatott.

Az eperjesi Torna- és Vívőegyesületnek, a mely eredményes működésének oly sok szép jelét adta, nem szabad elsatnyulnia; ellenkezőleg, reméljük, hogy a szomorú részvétlenséget, az ifjúság lelkesedése révén, nemsokára a legvirágzóbb sportélet felváltani fogja.

Ha sorra vesszük a nagy nemzeteket: az angolt, a francziát, a németet, az amerikai, a tornaegyesületek nemzeti előrehaladási szempontból mindezeknél kiváló szerepet játszanak, pedig ezek különben is nyelvileg egységes, önállóságukban megszilárdult, hatalmas nemzetek, a melyek létét veszedelem nem fenyegeti.

De fölismerték a testedzésnek nemzetileg fontos voltát a kisebb nemzetek is, mint a csehek, dánok, svédok is, és a haza erősítésének gondolatától áthatva,

öntudatosan, ésszerűleg ápolják a tornaügyet, mert érzik, hogy ezáltal saját fajukat erősítik és a világversenyre életképessé teszik. Valóságos kultuszszá lendítették a testedzést. Azá kell azt tenni nálunk is.

Vajjon mi magyarok, már mindent elértünk? Már diadalra vittük a nemzeti czélul kitűzött magyar imperializmust, hogy a tornaüggyel úgy bánjunk, mint felesleges intézménnyel?

Ha fontolóra vesszük, hogy nekünk nemcsak az európai nemzetek között helyünket megállani kell, hanem saját nemzetiségünkkel szemben is minden tekintetben, úgy szellemi, mint faji kiválósági szempontból is kiemelkednünk szükséges, akkor a testedzésnek nemzeti jelentőségét átlátni, megérteni fogjuk. Amíg az olimpiai-játékok virágoztak, a görög nemzet is világtörténeti tényező volt, a testedzés hanyatlása maga után vonta az erkölcsiség és vele a görög nemzet hanyatlását is.

Hazánkban a torna-, a társasegyesületeknek nemcsak szórakozóhelyeknek kell lenniök, hanem olyan intézményeknek, a melyek a nemzeti kulturát, a nemzeti életerőt, a faji kiválóságot előmozdítják és öntudatosan kiveszik részüket a nemzet nagygyátételében.

De eltekintve a tornakörök nemzeti jelentőségétől, a tornaegyesület rendszeres látogatása egészségi szempontból is hasznos és szükséges.

Az élet gyengéknek teremtett bennünket, és reánk hártotta a testi erő további kifejlesztését. Különösen azoknak, a kik túlnyomóan szellemi életet élnek, a kik egész éven át egyebet sem tesznek, mint ülnek és gondolkoznak, multhatatlanul szükséges, hogy rendszeres testedzéssel potolják a szellemi tevékenység által fölemészttet idegsejtüket. A szellemi munkával párhuzamosan kell haladnia a testi kiképzésnek. A tornakörben hetenként eltöltött néhány óra megedzi, megacélozza szellemileg túlerhelt idegeinket, ellentétlökké és munkaképesekké tesz bennünket a léttel járó további küzdelmekre. A rendszeres testi mozgás egészségi szempontból éppen olyan fontos, mint az evés, ivás; tehát valóságos életszükséglet.

Csak nemrég figyelmeztette a hallgatóközönséget

Dr. Csatory Ágost orvos, a Széchenyi-kör december 13-ikán tartott népszerű felolvasó-estélyén arra, hogy «az embert számtalan oldalról támadó betegségek elleni védekezés nem annyira azok gyógykezelésében, mint azok megelőzésében áll». Vajjon a szervezetet edző, az életerőt gyarapító tornaegyesület ez irányban nem elsőrendű feladatot van-e hivatva betölteni?

Ha az egészség a legnagyobb kincs, akkor ennek ápolása kötelesség és egyszersmind kötelesség azon intézmény pártolása is, a mely ezen czélt szolgálja a leghathatósabban.

Az izmok rendszeres edzése azonban nemcsak a testre, hanem a lélekre is jótékony hatást gyakorol.

Fokozza az erkölcsi érzést, komolyságot ébreszt, növeli az önérzetet, az önbizalmat, a bátorságot, szóval a férfias erényeket, mérsékli a szenvedélyt, növeli az életkedvet, ifjantartja a testet, lelket.

A fiatalságnak a tornaegyesületet látogató része óvakodni fog a testet senyvesztő éjjeli élettől és óvakodni fog minden kicsapongástól és túlzástól, ellenesetben már a legközelebbi tornaórán szomorúan tapasztalja, hogy mennyit veszített ezáltal testi erejéből. Az egészség féltése állandóan ébren marad benne.

Megbecsülhetlenek különösen a szabadban folytatott nyári tornajátékok, a minő a football, füleslapdajáték, a melyeknél a levegő átjárja a játékos tüdejének minden részét, és kitartóvá teszik, gyors elhatározásra és lélekjelenlétre szoktatják az ifjút, másrészt az egyént alárendelvé a közérdeknek, a csapat, az egyesület érdekének, ezáltal önzetlenségét fokozzák és az együtvértartozást, a bajtársi nemes érzést növelik benne.

A megélhetés kérdése, a vagyonszerzés és egyéb ambíciók sok bajjal, gonddal járnak, kikezdek az ember idegeit, lelki nyugalmát. Ezek ellensúlyozására nagyon alkalmas a tornakörben való részvétel.

A ki csak néhányszor megfordult a tornaegyesületben, örömmel láthatta, hogy mily vidám hangulatban folynak le az egyes tornaösszejövetelek. Valósággal új erőt és életkedvet merítve távozik el onnan az ember és örömmel várja a következő tornaösszejöveteleket.

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

A megye multja és jelene.*

A magyar államnak legsajátosabb intézménye a vármegye. Alkotmányunknak többi részeiben is találunk oly elveket, berendezéseket, melyek elütnek más államoknak alkotmányi elvei, berendezéseitől és másutt föl nem találhatók. Mégis a vármegyék helye, működése közjogi rendünkben az, a melynek mását egyéb államokban hiába keressük.

Ennek ellenére vármegyey intézményünknek minden irányban pontosan, tárgyilagosan megállapított mivoltát, összkapát, egész multjával és jelenével, vezérelveivel és részletes szabványaiival, eddigelé nem állapította meg tudományunk.

Történetészeink, jogászaink, jogtörténetészeink állandóan és bőven foglalkoznak vele, akadt elég monografusa, régebben Kovachich M. Gy.; Fejér György, újabban Palugyay I., Bottka T., Pesty Fr., Tagányi K. Az egyes megyék életét pedig külön, becses leírások világítják meg.

A megyéről azonban, százados alakulásában s mai állásában, megoldandó feladataival, funkcióival, ezeknek szerveivel, területi és pénzügyi létfeltételeivel, egész életének jogi rendjével a nemzeti állami életébe beállítva, mint egységes intézményről, ebből az egész irodalomból nem nyerhettünk teljes képet.

Erekly István vállalkozik e hiány megszüntetésére. Abból, a mit a két első kötetben s a *Tanulmányok* cím alatt közzétett harmadik külön kötetben élénk tár,

alapos reményt nyújt, hogy fontos vállalkozása sikerülni fog és a vármegyey intézmény teljes jellemrajzának birtokába juttat.

Szerző, mint alapos, helyes ítéletű jogász, először az alkotandó magyar általános polgári törvénykönyv tervezetéről írt nagyobb tanulmányával, főként a magánjog művelői közt keltett figyelmet. E tanulmányában tanúsított általános jogászai készsége nagyban segíti mostani vállalkozásában, mely azonban másnemű szakismereteket is kíván. A vármegyének annyi közjogi vonatkozása van, oly sok közigazgatási és pénzügyi technikából áll, hosszas történelmi multjánál fogva egyes korszakait csak kellő történelmi ismeretekkel és történelmi érzékkel ítélni meg, hogy a ki egész jelentőségét földeríteni akarja, minden irányban alapos tájékozottságnak kell lennie. Erekly mind e tekintetben teljes készséggel fogott feladatához, jobban mondva, minden irányban beható tanulmányokat tett, hogy a munkájához szükséges e készséget annak megírása közben megszerezze. És nehogy előszeretete különleges magyar intézményünk iránt elfogultá tegye, az összehasonlító módszernek igen nagy teret engedett munkájában. A megyey intézmény egyes berendezéseinek, szabványainak méltatásánál gondosan összeveti azokat Anglia, Franciaország rokon berendezéseivel. A mi pedig a hazai forrásokat illeti, azoknak minden nemét kiaknázza. A multa nézve főleg a Várad Regestrum az, melylyel a megyének annyira vitás kezdeteit tisztázni törekszik. Jog- és köztörténetészeink multunknak e páratlan becsű forrását a megyére nézve nem használták ki eléggé. Erekly oly hévvel veti magát a megyey legősibb viszonyainak kiderítése érdekében e forrás kiaknázására,

valamint történelmünk egyéb közzétett forrásaira, jog- és köztörténeti irodalmunkra, hogy munkája egyben a megyey jogtörténetévé váljék. Az egyes megyék monographiái, *Corpus Juris*unknak, az erdélyi *Compendium* és *Novellaris Articulus*unknak a megyére vonatkozó végzeményei, az 1825-iki Regnicolaris-bizottság munkálatai, az 1848-at megelőző század megyeyének viszonyait megvilágító irodalom egyaránt figyelmé tárgyát képezik. Utóbbi tekintetben gondosan fölkeresi az 1870-iki megyeyi törvényjavaslat tárgyalásánál azok nyilatkozatait, a kik az 1848 előtti megyeyében éltek, működtek, szóval azt a valóságban ismerték.

E különböző forrásai segélyével arra az eredményre jut, hogy az ősi megyey központosított, királyi kormányzat alatt álló, szorosan hivatalnokai jellegű szervezet volt, minden önkormányzati elem vegyülete nélkül. A királyi megyey hatósága a XIV. század óta száll át fokozatosan a megyey területen élő nemességre s nyer ezáltal önkormányzati jelleget.

Mit jelentenek Erekly történeti, beható, komoly vizsgálatai a megyeyének a mohácsi vész előtti idejére, a jogtörténetészek fogják eldönteni. Az 1848-at megelőző, a XVIII. századdal kezdődő korszak rajzáról azonban elmondhatjuk, hogy az nemcsak helyes, de a mai megyey megértésére az eddiginél nagyobb világot vet.

Erekly induktív módszerrel dolgozik. A megyey területe annak legszembetűnőbb alkotóeleme, létfeltétele; az induktív észjárás természetesen fordul ennél fogva feléje. Erekly is mindenekelőtt a megyey területi kialakulásával foglalkozik és annak okát, hogy törvényhatóságainak oly szétforgácsolt, rendszertelen lett a területe,

* A BUDAPESTI SZEMLE januári számából.

Hirdetmény.

Árvaszékének megbízása
n, hogy kiskorú Mérey
Éla és Ilona tulajdonát
213. sz. tjkvben foglalt
i ház általam, hivatalos
nyilvános árverésen fog
eladatni.

1909. január 16-ik
ja.

10 korona, melyen alul
ható.

rona.

ánlatnak van helye. A
brúár 1-jével történik.

helybeli lakbérszabály-
en tartandók.

feltételek hivatalos he-
alos órák alatt — meg-

Dr. Balpataky Imre,
eperjesi kir. közjegyző.

estvére

árúháza
(házában)

Telefon 171.

utorokból, minden, most

dezesekből,

matracokból; ügy-
tartartunk szőnyegek-

dezesekből.

tisztikar, magasabb hiva-
helyben, mint vidéken

szállítunk.

okban.

utorokban.

okban,

sát, illetve képviseletét

psmegyek

ktárt tartunk. Különösen

e.

Éljen!

Legger meilpasztillája
csakhamar meggyógyított.

okban és Pálesch Árpád
gytárakban.

Eppen abban nyilatkozik a tornaköri edzés előnye az otthon, egyedül folytatott edzés felett, hogy a míg a tornaegyesületben állandóan társaságban van az ember és a legjobb hangulat közepette fejleszti idegeit, még pedig egyöntetűen minden izmát, addig az otthon végzett edzés egyoldalú és csakhamar unalmassá válik.

De pártolandó a tornakör mint tisztán demokratikus intézmény is. A tornakörben eltűnnek a társadalmi korlátok, a tornaingben egyenlők vagyunk, egy csapatba sorakozunk, egy cél hoz bennünket össze: a szórakozás, az edzés, az egészségben való gyarapodás nemes szándéka.

A tornakör szívesen látja nemcsak az értelmiségi osztályt, hanem az iparos- és kereskedelmi osztály intelligens elemeit is.

Sajnálattal kell megállapítani, hogy éppen városunk előkelőbb származású ifjai tanúsítják a tornakör iránt a legszomorúbb részvétlenséget, pedig éppen ők volnának hivatva, vagyosabb és előnyösebb társadalmi helyzetüknél fogva, e téren is vezetőszerepet játszani és közreműködésükkel másokban is lelkesedést kelteni.

Igaz, hogy a korszolázás tagadhatatlanul egészséges sportja az ifjúság jórészét elvonja a tornakörtől, de annyi időt szakíthat mindenki magának, hogy a hetenkint kétszer tartott tornaórákat is látogassa.

A jelenlegi tornaegylet tagjai legnagyobb részének nemtörődömsége miatt jóformán csak az egyesület által alkalomadtán rendezett társasvacsorákon léteznek, de nem a tornateremben, és csak művezetője, *Pethe Ferencz* főgimnáziumi tanár lelkes vezetésének, a kör elnöksége: *Uhlarik Mátyás* elnök, dr. *Csatary Ágost* egyetemi m-tanár és *Dobias Ede* műszaki tanácsos, alelnökök erkölcsi és anyagi pártolásának, valamint néhány tag közreműködésének köszöni tényleges fennállását, nem pedig az ifjúság, nem a társadalom pártolásának. Annál nagyobb elismerés illeti a nevezetteket, hogy az átlag-gondolkozásokon kiemelkedve, minden lehető alkalommal buzdítják az ifjúságot a testedés nagy és magasztos céljainak felkarolására.

A tornakörnek ügyes tagjai voltak azelőtt a száz joghallgatók; ez évfolyamban egyikük sem iratkozott be. Sajnálatos volna, ha a tornakör magyar jellege tartaná őket távol. A tisztikar egy tagja sem látogatja az egyesületet. Az ügyvédek közül alig van tagja, látogatója pedig egyáltalában nincsen.

A teljesen elszigetelten élő gör. kath. papnövényedékre is nagyon előnyös volna a tornaköri szereplés, és a legkevésbé sem állna ellentétben hivatásuk erkölcsi magaslatával.

Igen sokat tehetnének a tornakör érdekében a jogakadémiai és teológiai tanárok. Az ő vezetésük alatt áll az ifjúság legnagyobb része. Lépjének be ők is a tornakörbe és látogassák azt. Eltekintve, hogy egészségileg javukra fog szolgálni, nemes példaadásuk, részvételük hallgatóikat is belépésre és a tornaügy iránti lelkesedésre készíteni fogja, s legalább elvonják majd hallgatóik jórészét az éjjeli kávéházaktól is

Az egyes tornaórák menete rendszerint a következő:

Előbb *Pethe Ferencz* művezető vezénylete alatt az összes tagok egy csapatba sorakozva, fa-, vasbotokkal, súlyzókkal vagy egyéb eszközökkel szabadgyakorlatokat végeznek; azután szerygyakorlatok következnek, még pedig tornászati készség szerint történik az egyes csapatokba való sorakozás. Van bajnoki csapat, van haladók, van kezdők és szeniorok csapata is; szóval a ki soha életében nem tornászott, az is megtalálja a maga csapatát, a hol neki megfelelő gyakorlatok végezhetnek. Hiszen nem az a célja a tornakörnek, hogy mindenből atlétát neveljen, hanem a fizikum ápolása, a testi ügyesség fejlesztése, az idegek erősítése és amellet serkentése azoknak, a kik kiváló testi készségük által hivatva vannak arra, hogy, mint bajnokok, a magyar névnek a bel- és külföldi versenyeken is dicsőséget szerezzenek.

A szerygyakorlatok után lapda- vagy egyéb társasjáték következik. Ez utóbbiakat különösen a legvidámabb hangulat kíséri. Fél 8 óra körül oszlik a társaság; a kinek éppen kedve van, az maradhat tovább, és az arra hajlammal bíró tagok rendszerint kiterítik a ponyvát és a birkózásban gyakorolják magukat; ezt annál gyakrabban fogják ezentúl tenni, mert — a mint e lap hasábjain is történt róla megemlékezés — éppen e napokban nyíltak meg különórák, a melyeken szakember oktatja a kör tagjait a birkózásra.

Sajnos, most már, kellő számú látogatók hiányában, nem létezik sem bajnokcsapat, sem kezdők, sem haladók, sem szeniorok csapata. Pedig nagyon üdvös volna, ha ifjakkal együtt meglehetősen korúak is tagokul iratkoznának be és látogatnák a tornakört, hogy a szeniorcsapat is újból megalakítható legyen, mert az ily szeniorcsapat erkölcsi súlyt ad a tornakörnek és buzdítólag hat a fiatalabb tagtársakra.

Pethe Ferencz nagy szakismerettel vezeti a tornaegyesületet; ügybuzgalma nem ismer határt. Ha csak 4—5 embert talál a tornakörben — sajnálattal veszi ugyan tudomásul a részvétlenséget — de azért csapatba szedi embereit és velük végzi kijelölt és részben fentebb vázolt programját. De az egyre fokozódó közönytőség utóljára is kedvét szegi, és kellő számú tagok hiánya anyagilag is lehetlenné fogja tenni a tornakör fennállását.

A tornaügynek jó szolgálatot tenne *Pethe Ferencz*, ha szakismeretét, különösen a tornakörök alakítása és vezetése tekintetében írásban is kifejtené, hogy a másutt alakítandó tornaegyesületeknél útmutatásul szolgáljon, és egyszersmind a vidéki ifjúságot is tornakörök alakítására ösztönöznék.

Tótsóvárótt máris van tornaegyesület; ezért dicséret illeti az ottani ifjúságot és társadalmat; mindenestre hazafias gondolkodás vezette őket. Ellenben Bártfa és Kisszeben városokban, a hol gimnáziumi tornatermek is léteznek, tudomásunk szerint mindeideig nem alakultak tornakörök. A kezdeményezés ezen helyeken is a fiatalágot illetné.

közigazgatásunk szervezetének ki nem eszelt, ösztönserű, mint ő mondja, történelmi voltában keresi. (I. köt., 4. l.)

A megyei terület különbségei, aránytalanságai, sokhelyt elégtelensége, a megyei terület teljes eltűnése az ország némely részein (királyföld, katonai végvidék) csakugyan a történelem eseményeire utalnak. Mi azonban a történelem? Nem a földterületnek geológiai történelme, hanem azoknak az embereknek történelme, a kik e földterületen, ennek egyes részein, egyes megyékben szorosabban csoportosulva éltek, azoknak a célok-nak történelmei, melyekért ez emberek egymásközt vagy kívülről fekvő hatalmak ellen harcoltak.

A megyék területi méretei, kikerekítettsége, összefüggése, szakadozottsága nemcsak tervnélküli ösztön-szerűséget, történelmi esetlegességeket jelez hát, hanem azoknak erejét vagy gyengeségét, a kik a területen élnek.

Erek is ennél fogva a területi részben a megyei önkormányzatnak összes lényeges elveit kénytelen elemzés tárgyává tenni s bármily értékes legyen mindaz, a mit itt nyújt az induktív módszer hiányát is mutatja, mert mindezekről másutt munkájában újra kénytelen tárgyalni. Így áll elő azután fejtegetéseinek szaggatottsága s áttekinthetőségök megnehezítése, e módszerből folynak az ad 1, ad 2, ad 3, ad a), ad b), ad c) stb. fajta beszűrésok.

E módszer hibából származó szerkezeti hiányért, rendszertelenségéért azonban bőven kárpótol Erek munkája fontos eredményeivel.

Látjuk ezekből, mint kapcsolódik belé a megyék területi épségébe a régi magyar alkotmány annál fogva, mert e területeken közjogi személyiséggé alakulva él és rajtuk a földbirtokot kezében tartja a magyar államhatalomnak a királyi osztályosa, a nemesség. A megyék területi épsége egy-egy ily megyei közönség közjogi

személyiségének éppen oly biztosítéka, mint a nemesség földbirtokra vonatkozó kiváltságainak. (I. köt., 69. l.)

Helyesen emeli ki Erek, mennyivel szívósabb volt régi alkotmányunknak ez az aléptménye, a közigazgatási szervezet, mint annak felsőrése, tetőzete: az országgyűlési és kormányzati szervezet.

A megyei területek a fenti okból váltak a király által érinthetlenné és e miatt tartatott fönn azok szabályozása a törvénynek.

A régi alkotmány ez alapéptménye az 1848 előtti fejletlenebb idők céljait szolgáló közigazgatási b rendezésével, főként azonban területi alakulatai miatt sehogysen felelt meg többé a XIX. század utolsó negyedében erősen föllendült életünknek.

Igen tanulságosak Erek beható fejtegetései megyeink, járásaink, községeink területi elrendezéséről. Közigazgatásunk zavarait, teljesítési képességbeli hiányait már területi tagozódása eléggé magyarázza. Oly tükröt mutat részletes rajzaival az olvasónak e részben Erek, melytől szinte ijedve fog az visszahökkenni. E területi rendezés következtése az az igazágtalan tehermegosztás is, mely abból származik, hogy a sok apró törvényhatóságot a nagy rováására lehet csak fentartani, ennek következtése a nagy és költséges erőpazarlás, melyet ily képtelen területű és kevés népességű megyék föntartása okoz, ebben rejlik az oka, hogy a megyék az állam kitartottjai, hogy ez fedezi költségeiket. Megyei önkormányzatról addig tehát szó sem lehet, a míg a megyék önadóztatási joggal nem bírnak, ezt azonban a kisebb törvényhatóságok csakis a területükön élő, hozzájuk tartozó polgárokat elviselhetetlen adókkal terhelve gyakorolhatnák.

Ha a megyék területeiben kirívó abnormitásokat találunk, nemkevésbé fordulnak elő ilyenek járási

Helyeslendő volna, ha nők is belépnének a tornaegyesületbe és legalább hetenként egyszer edzenék ők is magukat. Határozottan javukra szolgálna és kedves szórakozást nyújtana nekik, és közreműködésük még jobban lelkesítené az ifjúságot a tornaügy iránt. A budapesti nemzeti tornaegyesület legutóbb, 1908. évi december 12-ikén, tartott díszturnáján 145 résztvevő közül 45 nő szerepelt.

Mi egyébbel is fejezhetnők be e sorokat, mint városunk ifjúságához és társadalmához intézett azzal a lelkes buzdítással, hogy *méltányolja a testedés nemzeti fontos voltát, iratkozzanak be az E. T. V. E-be, szerezzék híveket a tornakörnek, támogassák azt úgy anyagilag, mint személyes részvételükkel, és tegyék — mint az angolok, amerikaiak — valóságos kultuszszá a sportot; ezáltal nemcsak hazájuk érdekét mozdítják elő, hanem önmaguknak, saját egészségüknek is használnak vele, mert örök igazságot fejez ki az a régi latin közmondás: «Mens sana in corpore sano».*

A nemes-opál és a babona.

Valamikor azt tartották Európaszerte az opálról, hogy a legszebb ékkő: szebb a gyémántnál, briliánsnál, zafírnál és a többi egyszínű drágakőnél. Hogy miért? Hát csak azért, mert nem egyszínű, mert csillogásában színeket játszik, ragyog és ég.

Minden divatját mulja, és így változik a drágakövek divatja is. A világhírű nemes-opál, a mely még nem is olyan nagyon régen a nők legkedvesebb ékköve volt, teljesen letűnt, s ma úgyszólván az utolsó helyet foglalja az el ékkövek között. A valódi magyar nemes-opált ma már sehol sem látjuk. Eltűnt, kiveszett a forgalomból. Ha itt-ott elvétve mégis látunk opálkövet, az bizonyosan nem *vörösvágási* (sárossármegyei) nemes fajta, hanem afrikai tűzopál, a mely értékben, ragyogásban, színjátékban meg sem közelíti a mienket.

Ha kutatjuk a nemes-opál letűnésének okait, megállapíthatjuk, hogy a hamisított kövek, az afrikai silány minőségű tűzopál és legfőképpen a babona szorították le a drágakő-piaczról a mi szépséges, nemes opálköveinket. Hamisítás és babona. Két nagyon különböző dolog ez. Hiszen ha a hamisításnak van érteime, értéke, miért nem becsülik meg a valódit? Erre a kérdésre könnyen megtaláljuk a feleletet. A hamisított kő még csak elkél valahogy a szegényebb nép között. De hogyan kívánhatjuk a fejlett fizlést, elkényeztetett, művelt közönségtől, hogy nemes-opált vegyen, mikor az opálról egyebet sem hall, mint hogy szerencsétlenségnek, bajnak az okozója?

Ezek után nem kell csodálkoznunk, hogy a magyar kincstár nyakán 240,000 darab nemes-opál van; az a tizenkét esztendő alatt összegyűlt készlet, a melyet sehogyan sem bír értékesíteni.

Hogy minő piacza volt például még a hetvenes években a nemes-opálnak, bizonyítja az a körülmény, hogy a mostani angol király, akkor még walesi herceg,

beosztásaikban Pestmegye területe nagyobb, mint nyolc vármegyéé összesen. Esztergom megye pedig csak akkora, mint sok megye egy-egy járása, névszerint 26 olyan megyei járás van, melyek mindenikének területe nagyobb Esztergoménál; hasonló nagy eltérések vannak a különböző járasok között. Ugyaníly nagyok az aránytalanságok a megyék és járasok közt népességükre nézve. Négy megyénk lakossága meghaladja az 500,000-et, kilencz 100,000-en alul marad, Turócze alig több 50,000-nél. A járasok közül 39-nek népessége meghaladja az 50,000-et, tíz 16,000-en alul marad s 38 oly járás van, a melyek mindenikének népessége nagyobb, mint Turócze.

Elkezdve a Szapáry-féle 1872-iki területrendezési javaslatokon, gondosan vizsgálva találjuk a többi — Erdélyt kivéve — sikertelen törvényhozási kísérleteket megyeink gyökeres területi rendezése, pénzügyi lábraállítása érdekében. Beszédés adatait és számaikat Erek az angol, francia és olasz állapotok rajzával még világosabbá teszi.

Nagyon becsesek a munka első kötetének azon részei, melyek, a megyék területi tagozatainak az egész megye életére gyakorolt hatásának megállapítása után, a 149—190. lapokon, az általános közjogi, alkotmányi vezérleveket a törvény, a szokás, a királyi rendelet ereje s a megyékre való kihatása tekintetében angol-francia összehasonlításokkal tárgyalják. A munka harmadik részének címfelirata: *A vármegyék szervezete és hatásköre* ugyanis nem egyezik a 149—190. lapok tartalmával, mert itt szervezet és hatáskör még nincs is érintve, hanem csak az alkotmányos milieu, a melyben ezek kialakulhattak.

De az első kötet, sőt a második kötet sem nyújtja

nők is belépnének a torna-
etenként egyszer edzenék ők
javukra szolgálja és kedves
k, és közreműködésük még
aságot a tornaügy iránt. A
egyesület legutóbb, 1908. évi
díszturnáján 145 résztvevő

etnők be e sorokat, mint
ársadalmához intézett azzal
múltányoljak a testedzés
alkozzanak be az E. T. V.
a tornakörnek, támogatassák
személyes részvételükkel, és
k, amerikaiak — valóságos
ai nemcsak hazájuk érdekét
maguknak, saját egészségük-
ért örök igazságot fejez ki az
Mens sana in corpore sano.

és a babona.

Európaszerte az opálról,
b a gyémántnál, briliánsnál,
ú drágakőnél. Hogy miért?
egyszínű, mert csillogásában

és így változik a drága-
rű nemes-opál, a mely még
a nők legkedvesebb ékköve
igyszólván az utolsó helyet
t. A valódi magyar nemes-
látjuk. Elűnt, kiveszett a
tve mégis látunk opálkővet,
asi (sárosvármegyei) nemes
a mely értékben, ragyogás-
közelíti a mienket.

pál letűnésének okait, meg-
tott kövek, az afrikai silány
ppen a babona szorították
szépséges, nemes opálkő-
na. Két nagyon különböző
ításnak van érteime, értéke,
a valódit? Erre a kérdésre
tetet. A hamisított kő még
egényebb nép között. De
zlésű, elkényeztetett, művelt
ait vegyen, mikor az opálról
szerecséltlenségnek, bajnak

alkozunk, hogy a magyar
arab nemes-opál van; az a
szegyeült készlet, a melyet
eni.

például még a hetvenes
bizonyítja az a körülmény,
akkor még walesi herceg,

területe nagyobb, mint nyolcz
mmegye pedig csak akkora,
árása, névszerint 26 olyan
denikének területe nagyobb
y eltérések vannak a külön-
ily nagyok az aránytalan-
között népességükre nézve.
meghaladja az 500,000-et,
arad, Turócze alig több
l 39-nek népessége meg-
000-en alul marad s 38 oly
ének népessége nagyobb,

1872-iki területrendezési
gálva találjuk a többi —
törvényhozási kísérleteket
rendezése, pénzügyi lábra-
adatait és számaikat Ereky
lapotok rajzával még vilá-

nka első kötetének azon
ületi tagozatainak az egész
ásának megállapítása után,
alános közjogi, alkotmányi
ás, a királyi rendelet ereje
tekintetében angol-francia
ják. A munka harmadik
megyék szervezete és hatás-
149—190. lapok tartalmá-
askör még nincs is érintve,
s milieu, a melyben ezek

hásodik kötet sem nyújtja

egyetlen opálkőért 90,000 koronát fizetett. A Kelet
nálunk fedezte opálszükségletét, s rendkívül nagy volt
az export Törökországba; a hol a nemes opált szent
kőnek tartják, a mely szerencsét hoz viselőjének. Nálunk,
és éppen úgy egész Európában, éppen az ellenkező nézet
vált uralkodóvá. A nők általában azt tartják a nemes-
opálról, hogy szerencsetlenséget jelent, és irtóznak
viselésétől. A babona terjesztői jobbra osztrák ékszer-
ügynökök voltak, a kiknek sikerült is elhitetni a
kulturasszonyokkal, hogy milyen tragikus követke-
ményekkel jár az opállal kirakott ékszerek viselése. S
ez a téves hit egyre terjedt, úgy, hogy ma már majd-
nem mindenki hisz benne. Még a legfanatikusabb
szabadgondolkodó is

Valljuk meg, kevés ember nem hisz a babonában.
Ha a diák pénteken beszekundázik, társai biztosra
veszik bukását. Pénteken nem nyitja meg a kezdő
kereskedő boltját; 13-ikán nem lép be új szolgálatba
a tisztviselő, de még a munkás sem. És így vagyunk
a többi babonával, a melyekről tudjuk, hogy nem
jelentenek semmit, hogy oktalanságok, de azért mégis
félünk, tartunk tőlük. S így félnek a leányok, asszonyok
a nemes-opáltól is. Franciaországban a nők körében
az a babona járja, hogy az opálékszer viselése gyermeket
hoz, és ezért nem viselnek a francia nagyvárosi
nők opált.

A könnyen hívők között bizonyára konsternációt kelt
az a szenzáció esemény, hogy az opál-Goldschmied,
a milliomos, a napokban tönkrement s elúszott az a
sok millió, a mit az opálok révén szerzett apa és fiú.

Goldschmiedekről idehaza kevesebbet tudnak, mint
külföldön. Tehát bizonyára nem lesz érdektelen, ha
bemutatjuk őket, a hazai opálbányászat tulajdonképpen
megteremtőit.

Tudvalevő dolog, hogy az opálbányák a 70-es évek-
ben Goldschmied nevű felvidéki zsidó birtokában voltak.
Ez a Goldschmied nagyon szegényen kezdte, s állítólag
opálcsempészettel szerzett annyi vagyont, hogy az állami
opálbányákat bérbevegye. Akkoriban, az átvétel napján,
nagy ünnepség volt Dubnikon (Vörösvágáson). S d. u.
lent a bányában «megtalálták» azt a pompás opál-
kővet, a melyet később a walesi herceg, a mai Edvárd
király, vásárolt meg 90,000 koronáért. Persze, ez a
hirtelen lelet nagy feltűnést keltett, és nagy kételke-
désel fogadták. Sokan azt emlegették, hogy ezt a
nemes-opált az öreg Goldschmied a maga zsebéből
bányászta ki az átvétel napján. Goldschmied egyb-
iránt szörnyű rablógazdálkodást művelt, de el kell
ismernünk, hogy ő tette világhírűvé a magyar nemes-
opált. Bécsben pazar üzletet rendezett be a Grabenen.
Milliókat szerzett.

S itt kezdődik a tragédia, az opál szerezte vagyon
pusztulása.

Már az öreg Goldschmied élete alkonyán egymást
érték a csapások. A halál megkímélte attól, hogy vagyona
teljes pusztulását megérje. Fia abbahagyta a köny-
fakasztó opáljai való kereskedést. Az opál már kezdte

még a mai hatáskört és szervezetet, hanem a megye
történelmét, a minek bírálatát a jogtörténésre bízom.

A megyének mai, pozitív jogi állásáról a munka
eddig két kötetéből tehát csakis a területi viszonyok
s a pénzügyek tekintetében nyerünk felvilágosítást.
Erekynek idevonatkozó fejtegetései is a legszebb remé-
nyekre jogosítanak tervezett nagy munkája sikerére,
mégis a megye mai jogi állása tekintetében a *Tanul-
mányok a vármegyei önkormányzat köréből* című kötet-
nek a főispán ellenőrző hatáskörét tárgyzó része
(119—264. l.) az, mely e reménynek legbiztosabb alapját
szolgáltatja mert teljes bepillantást enged Erekynek
közjogi és közigazgatásjogi műhelyébe és egyben a
megye jogállásának legfontosabb vonatkozásait, azt, a
melyben az államkormányhoz áll, oly szakszerűen, al-
posan világítja meg.

A közigazgatás menetének teljes ismeretével, támasz-
kodva 1870-iki és 1886-iki törvényhatósági törvényeink
parlamentari tárgyalásaira, a jogászai technika fegyvereivel
minden irányban elemzi s bírálja a főispán jogállását.
A törvény elszórt rendelkezéseit, a főispánnak röviden
jelzett jogosítványait, a megye különböző szerveinek
(közgyűlés, közigazgatási bizottság, tisztviselők ellátta
hatóságok) hatásköreit Ereky egyaránt elemző és össze-
foglaló elméje egységes jogrendszerre bírja átalakítani.

diatját mulni, s az ifjú Goldschmied, mint afféle modern
ember, hódolt a divatnak. Az opál-kereskedőből briliáns-
kereskedő lett, a ki Londonban kereskedett köveivel.
Londonban pedig híres ember volt a Goldschmied fia.
Csak úgy ismerték: az opál-Goldschmied. Hiszen millió-
mosnak ismerték s a milliomosok neveit Angliában
éppen olyan jól szokták nyilvántartani, mint Shakes-
peare, Byron és a többi irodalmi nagyságot.

A Goldschmied-fiút üldözte a sors. Rossz társaságba
keveredett és két év alatt három milliót vesztett. Ekkor
már rohant a szerencsétlenségbe, talán lelki szemei
előtt ragyogott az opál bűbajos, változó, színjátszó képe
és — sikkasztott. Elzálogosította a gyémántkirályok
bizományi briliánsait, hogy szenvedélyének, a kártyá-
nak, hódoljon. A minap aztán kiderült minden és az
opál-Goldschmied eltűnt. Beteljesedett rajta az opál
babonája.

Tizenhét év óta az állam kezeli a bányákat, de
sikertelenül. Hogy miért nem virágzik ma az opál-
bányászat, felesleges ismételtlen kimutatni. A babona, a
babona. Az állam évenként sok ezer koronát fizet rá
az üzemre s ott, a hol régen virágzó bányatelep volt,
ma már csak 8—10 munkás, egy ellenőr és két csiszoló
dolgozik. A bányák bedőltek, elhanyagoltak, s munkát
csak egy tárobán végeznek. Az enyészett, a pusztulás
képét látjuk a hajdanta híres nemes-opáltelepen. Az
állam most új vállalkozónak akarja bérbeadni a tele-
pet, hogy a kétmillió kor. beruházás, a mit ott eszközölt,
ne veszzen teljesen kárba.

f. o.

Ügybeosztás a törvényszéknél.

Az eperjesi kir. törvényszéknél a tanács-, személy-
zet- és ügybeosztás az 1909-ik évben a következő:
Elnök: Uhlarik Mátyás.

I. Polgári osztály: 1. Közpolgári (házassági, gond-
noksági, birtokrendezési) ügyek tanácsa (szerdán és
szombaton). Elnök Uhlarik Mátyás, elnökhelyettes
Kádas Miklós; bírák: Kádas Miklós, Spanyol Kálmán,
dr. Körtvélyessy Dezső, Balpatak József, Unger Geiza,
Újházy Árpád; kiegészítő bírák: Szekeress Dezső, Suhayda
Vilmos; jegyző dr. Komáromi Ferencz, helyettese Grúsz
Sándor; pertárnok: Csabinyák Mihály, helyettese Kremer
Ernő. — 2. Váltó, kereskedelmi-, csődügyek tanácsa
(szerdán és szombaton). Elnök Uhlarik Mátyás, elnök-
helyettes Kádas Miklós; bírák: Szekeress Dezső, Újházy
Árpád; kiegészítő bírák: dr. Körtvélyessy Dezső, Unger
Geiza; csődbiztos Szekeress Dezső; jegyző dr. Komáromi
Ferencz, helyettese Grúsz Sándor. — 3. Felebbezési
tanács (csütörtökön és szombaton). Elnök Uhlarik
Mátyás, elnökhelyettes Kádas Miklós; bírák: Szekeress
Dezső, Unger Geiza; kiegészítő bírák: Kádas Miklós,
Spanyol Kálmán; jegyző dr. Komáromi Ferencz, hely-
ettese Grúsz Sándor.

II. Bűnügyi osztály: 1. Vádtanács (hétfőn). Elnök
Kádas Miklós, elnökhelyettes Spanyol Kálmán; bírák:

Spanyol Kálmán, Szekeress Dezső; kiegészítő bíró Unger
Geiza; jegyző Csabinyák Mihály, helyettese Kremer
Ernő. — 2. Bűnügyi tanács (hétfőn). Elnök Uhlarik
Mátyás, elnökhelyettes Kádas Miklós; bírák: Spanyol
Kálmán, Suhayda Vilmos, Újházy Árpád; kiegészítő
bíró Kádas Miklós; jegyző dr. Komáromi Ferencz,
helyettese Kremer Ernő. — 3. Esküdtbíróági főtár-
gyalási tanács. Elnök Uhlarik Mátyás, elnökhelyettes
dr. Körtvélyessy Dezső; bírák: Kádas Miklós, dr.
Körtvélyessy Dezső, Szekeress Dezső, Suhayda Vilmos;
jegyzők: Hvozdoich Pál, Grúsz Sándor; helyettes dr.
Mankovics Antal. A három ülészak február első, május
harmadik és november első hétfőjén kezdődik. — 4.
Főtárgyalási tanács (kedden és pénteken). Elnök dr.
Körtvélyessy Dezső; bírák: Suhayda Vilmos, Újházy
Árpád; kiegészítő bírák: Kádas Miklós, Spanyol Kálmán,
Szekeress Dezső; jegyzők: Kremer Ernő, dr. Mankovics
Antal; helyettes Csabinyák Mihály. — 5. Felebbiteli
tanács (kedden és pénteken). Elnök dr. Körtvélyessy
Dezső; bírák: Suhayda Vilmos, Újházy Árpád; kiegészítő
bírák: Kádas Miklós, Spanyol Kálmán; jegyzők:
Kremer Ernő, dr. Mankovics Antal; helyettes Csabinyák
Mihály. — 6. Vizsgáló-bíró: Balpatak József, helyettese
Kádas Miklós; beosztva Hvozdoich Pál. — 7. Fegyel-
m: bíróság Elnök Uhlarik Mátyás, helyettese Kádas Miklós;
bírák: Balpatak József, Suhayda Vilmos; kiegészítő bírák:
dr. Körtvélyessy Dezső, Unger Geiza; jegyző Csabinyák
Mihály, helyettese Hvozdoich Pál.

III. Telekkönyvi osztály: Telekkönyvi egyes-bíró:
Unger Geiza, helyettese Kádas Miklós; beosztva Grúsz
Sándor, helyettes dr. Komáromi Ferencz. Telekkönyv-
vezetők: Klein Béla, Tardy József.

Kezelő-személyzet: Elnöki iroda: az elnöki iroda
kezelője Kohánszky Béla. A polgári és bünyenyítő-
osztálynál: irodaigazgató Körtvélyessy Bertalan; iktató
Desseffy Pál; irattárnok és czéggjegyzékvezető Bleier
Mór; kiadó Demcsák Lajos; kiadóba beosztva: Huczell
János, Bolgár Tivadar; foganatosítók: Klein Béla, Tardy
József; iktató és kiadó Kassay János; irattárnok: Krausz
Frigyes; tisztázó Molcsányi Mária; felebbezési tanács
jegyzői irodájának vezetője Ervin Dezső.

Bírósági végrehajtói vizsgálóbizottság: elnök Uhlarik
Mátyás; bizottsági tagok: Kádas Miklós, Spanyol
Kálmán; helyettesek: dr. Körtvélyessy Dezső, Balpatak
József; jegyző Csabinyák Mihály; helyettese Hvozdoich
Pál. — A munkásbizt. választott-bíróság: elnöke dr.
Körtvélyessy Dezső, helyettes elnöke Szekeress Dezső;
jegyzője Kohánszky Béla, helyettes jegyzője Demcsák
Lajos. — A büntetést feltételeken felfüggesztő ítéletek
nyilvántartásának a vezetője Kremer Ernő, helyettese
dr. Mankovics Antal. — Kir. tvszéki orvosszakértők:
dr. Breyer Adolf, dr. Horovitz Imre. — Kir. törvény-
széki írásszakértők: Kizák János, Balló Aurél, Sziklai
Henrik. — Kir. törvényszéki kereskedelmi ülnökök:
Thrór Gyula, Schwarz Ede, Gallotsik László, Fried
Simon, Zavatzky Szilárd. — Német és tót nyelv tolmácsa:
dr. Rosenthal Adolf.

A főispáni hatáskört illető tanulmány éppoly nyere-
sége pozitívjogi irodalmunknak, mint a megye területi
és pénzügyi állására vonatkozó az első kötetben.

Ereky kutatásaiban a tételes jog tisztázása, rend-
szerezése mellett azonban jelentékeny helyet foglal el
a jog raciójának és hatásainak kutatása. Nemcsak a
közigazgatás és bírászkodás, hanem a törvényhozás állás-
pontjáról, mint politikus is nézi az intézményt s a politikai
mérőeserpenyőbe is beléveti.

Kimutatja a megyék területi alakulásának minden
jó közigazgatással ellenkezését, számszerűleg bizonyítja,
hogy a megyék mai területi viszonyai mellett valódi
önkormányzat nem lehet, mert a kisebb megyék a
maguk gazdasági erejéből fenn nem állhatnak, tehát
az összeseknek az államkincstártól kell kitaratni, a mi
teljes függésükre vezet.

Pénzügyi önállótlanáguk hozza magával, hogy a
megyének nincs önálló közigazgatási hatásköre.

Hasztalan bátyázzuk tehát körül — mondja Ereky —
azt, a mi nincs, a közigazgatási hatáskört, biztosítékok-
kal, ez önvédelmi eszközök tulajdonképp értéktelenek.
De nem lehet önkormányzatuk annál fogva sem,
mert a megyék közigazgatási hatásköre a főispánok
tetszésének van kiszolgáltatva. «Törvényhatósági bizott-
ságaink csak annyiban szervei az önkormányzatnak, a

menyiben a főispánok felterjesztés elrendelésére, a mi-
niszterek pedig az adminisztratív tutela gyakorlására...
nem hajlandók.» «Joguk, hogy bármely jelentéktelen
ügyben is tényleg ők határozzanak, mindig a főispánnak,
illetve a miniszternek bon plairisjától van feltételezve.»
«Önkormányzatunk látszólagos voltát egy egész Európá-
ban páratlanul nagy kiterjedésű, valóságos központo-
sítás tetézi be.» (*Tanulmányok* 247. l.)

Ezen az állapoton az 1907. L. t.-c. sem segített,
mert a közigazgatási bíróság megsemmisítheti ugyan
a miniszter határozatát, de annak megismétlését meg
nem akadályozhatja.

Ha a nagy főispáni hatalom ellenére van önkormány-
zatunk, ezt csak annak köszönhetjük, hogy a főispáni
hatalom kezelése nem hivatalnokot illet, ki azzal élni
tudna, hanem méltóságot, a ki vele élni nem tud.

Megyénknek ellenmondásokkal teljes, látszólagos
önállóságot, a valóságban pedig teljes függést mutató
állását világosan látja Ereky, de változhatatlannak tekinti,
a míg Ausztriával szemben gazdaságilag, a nemzeti-
ségekkel szemben számszerűleg meg nem erősödünk.
(I. köt., 130—135. l.) A passzív rezisztenciának, a tiszt-
viselők választásának, a megyei területek képtelen-
ségeinek ez okoknál fogva kell fennállaniok.

Legislatív szempontból Erekyt, mint politikust, tehát

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testvért, meggyal-
teti a köhögést, vialdúzt, éjjeli izmádat.

**Tüdöbetegek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza**
ellen számtalan tanár és orvos által tapasztalták.

Mintegy értékesen utaztatni is kínálnak, bárny mindent
„Roche” eredeti csomagolás.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Legjobb orvosai rendelkezésére a gyógyszer-
ház. — Ám Országunkban — Budape-
sten.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

A Széchenyi-kör bálja. A közönség nagy érdeklődéséből, a lázas előkészületekből ítélve, a Széchenyi-kör január 23-iki bálja egyike lesz a legnépesebb, legsikerültebb báloknak, melyek a megyében lezajlottak. Nemcsak városunkból, hanem az egész megyéből, sőt a szomszéd vármegyékből is igen sokan készülnek e kedélyes, szép mulatságra. Rendkívül sok lesz a tánczó fiatalember, a mi már magában véve is biztosítja a hölgyek jó mulatságát. A bál elnöke: br. *Ghillany* Imréné ömeltósága, fáradságot nem kímélve, örömmel, szeretettel tesz meg mindent a bál sikere érdekében, hogy minél jobban mulassanak a résztvevők, minél nagyobb legyen a jövedelem, a mi a legnemesebb célra: a magyar kultúráért oly sok áldozatot hozó Széchenyi kör javára fog fordítani. Mindenre kiterjedő figyelmének, szeretetreméltó egyéniségének fényes bizonyosságát adta a bálrendező-bizottságnak január 10-iki értekezletén, a melyen igen szép számban jelentek meg a bálrendezők, hogy mindent megbeszéljenek, a mi a rendezésre vonatkozik. A táncrendezésre a bizottság felkérte: *Laszloj, Próbislavszky* hadnagyokat, *Matherny* Gusztávot és dr. *Semsey* Józsefet. Gyönyörű látvány lesz, a mikor a több mint 100 tagból álló hölgy rendező-bizottság 9 órakor bevonul a nagyterembe. A rendezői jelvények, a melyeket az elnök ajándékozott a jótékony célra, igen csinosak, elegánsak. Nagyon ügyes és szép a táncrend is. A rendező-bizottság értesülvén arról, hogy itt-ott nehezelmek is vannak egyeseknél, a miért kimaradtak a rendező-bizottságból, szükségesnek találta kijelenteni, hogy az előkészítő-bizottság csak tévedésből hagyott ki egyeseket, czélatosságot és rosszakarat ki van zárva, s kéri a bizottság mindazokat, a kik tévedésből kimaradtak a bizottságból, szíveskedjenek e feledékenységüktől, tévedéstől eltekinteni s tisztán a nemes czélt nézni, a mi ezt a bált létrehozta. Ugyanez vonatkozik a meghívók szétküldésére is. A rendezőség a Széchenyi kör összes rendes-tagjainak küldött meghívót, természetes, hogy ez a meghívás a családtagokra is vonatkozik. A rendező-bizottság ezúton is kéri a nagy-közönséget, karolja fel a nemes czélt, jöjjön el minél nagyobb számban. Felülfizetéseket a jótékony czéla hálas köszönettel veszünk s hirlapilag nyugtázzunk. *Felülfizetések beküldhetők Kosch Árpád úrhoz, a Széchenyi-kör pénztárosához.*

A Széchenyi-kör egész Eperjes és egész Sáros megye közös intézménye; nemes célja, magas hivatása mindenki előtt ismeretes; megérdemli e szép multú intézmény, hogy mindenki szeretettel karolja fel ügyét s készséggel áldozzon kiki tehetsége szerint a magyar nemzeti kultúra e magas oltárán!

Az elnökség kéri a hölgy- és férfi-rendezőket, hogy a bál napján, január 23-ikán, este 9 órakor szíveskedjenek pontosan megjelenni a Széchenyi-kör helyiségében, hogy 9 órakor a rendező-bizottság bevonulása a nagyterembe annál impozánsabb és szebb legyen!

Zeneestély. Jan. 13-ikán tartotta a Kör ötödik estélyét, melyet *Kaldi* Soma, a zeneszakválasztmány tagja, igen sikerülten rendezett. A hat műsor-szám közül kettőben az eperjesi cs. és kir. 5. gyalogezred zenekara szerepelt, melyet *Hoffmann* Ferencz karmester vezetett. — *Liszt* «Tasso» szimfónikus zenekölteményét és a «Mignon» opera «Nyitányát» adták elő. Nagyszerű előadást produkált ez alkalommal is a kiváló karmester,

mégis a százados magyar hagyomány s ennek a legutóbbi pár évben új életre kelt túlságai tartják fogva. Elismeri (I. köt., 131 l.) közigazgatásunk félrendsabályait, önkormányzatunknak valóban magyar vonásait, melyek majd központosításra, majd decentralizációra sarkalják a törvényhozót és teljesen egyik irányzatot sem engedik érvényre emelkedni. Panaszokdva említi (*Tanulmányok* 264. l.) törvényhozásunknak évszázados legnagyobb fogyatkozását, hogy majdnem összes intézményeink szabályozásánál a külsőségekre fekteti a súlyt, nem pedig a lényegre.

Könnyű volna rámutatni e hagyomány tévességére, bizonyítani, hogy haladó nemzetek jó közigazgatás nélkül el nem lehetnek, hogy elnyomott népek mint birnak társadalmi erősödés által állami létre emelkedni. A cseh nép például, minden önkormányzati védbástyák nélkül, hogyan tör előre a hivatalnoki rendszer uralma alatt.

Szép munkájának e politikai gyengéjére rámutatni elég. Érvelés, bizonyítás itt ok nélküli, mert az ellenmondást Erekynek saját éleslátása s a hagyományos magyar vonásokhoz ragaszkodása közt valóban más nem magyarázza, mint a költővel szólva:

Magyar természet, öröklötte,
Már így van több száz éven át.

Dr. Concha Győző.

ki sok tudással és nagy ambícióval dirigálta a klasszikus szerzők remek alkotásait. *Liszt* «Tasso»-ja különösen tetszett a közönségnek, s mondhatni, hogy ez volt a mai estély legsikerültebb pontja. Élvezettel, gyönyörűséggel hallgatta mindenki. Ezen, minden tekintetben sikerült, művészi előadásért pedig a legnagyobb elismerés illeti *Hoffmann* Ferenczet, mert nem kötelességszerűleg darálja le az eléje tett kottákat, hanem művészi tudásának és képességének varázserejével lüktető, pezsgő életet önt a holt anyagba, mely szívve válva, szeretettel közli hallgatóival a költő érzés- és gondolatvilágát. Helyes volt, hogy a *Liszt* írta előszót a rendezőség — *Wick* Béla szabatos fordításában — a műsoron közölte. *Batek* Zoltán (Kassa) a Kör tagjai előtt már nem ismeretlen, mert már volt alkalmunk nagyszerű élvezetet nyújtó művészi játékában gyönyörködni. A lefolyt estén *Vieuxtemps* «Mazurkáját» játszotta. Újat róla nem mondhatunk; legfeljebb ismételjük, hogy kiváló technika és fényes előadóképessége éppoly kifogástalanok, szinte bámulatosak, mint annakelőtte voltak. A közönség lelkes tapsal honorálta a kitűnő művész előadását. *Antal* Pál (Eperjes), víg monológot adott elő, mely kellemesen hatott a közönségre. Előadása nyugodt, modora is megfelelő volt. Szívesen hallgatta mindenki s egyes részei kedves mosolyt csaltak a hallgatók arcára. Ügyessége, melylyel e monológot előadta, valamint hangja és maga az előadás is nagy tetszést aratott. Sikerült előadását sokáig tartó tapsal jutalmazta a közönség. *Friss* H. (Sátorajaujhely), a «Hajdúk hadnagyá»-ból (Kék szempár, Édes anyám, mit álmodtál éjszaka), a «Cornevillei harangok»-ból (Marci belépője) és a «Gül-Babá»-ból (Az utolsó kívánságom) énekelt. Kellemes baritonja a terem minden részében jól hallatszott. Hangja tiszta, csengő s bár nem iskolázott énekes, előadása tetszést aratott.

Az idegen-nyelvi választmány jan. 12-iki estélyén a tagok angol-nyelven társalogtak; s ezenkívül bemutatás-, illetőleg felolvasásra kerültek a következő művek: «Some interesting letters from famous persous». (Érdekes levelek híres személyiségektől) és *Jean* Midlemossnak «Lady Best's mistake» cz. elbeszélése. A legközelebbi (francia) estély január 19-ikén, d. u. 6 órakor lesz.

A kissebenedi vidéki választmány minden tekintetben fényesen sikerült estélye jan. 12-ikén folyt le. Az érdeklődés állandóan emelkedőben van. A mint már megírtuk, a Kör helyisége mindinkább szűknek bizonyul. Okát abban találják, hogy a rendező-bizottság szívvel-leléssel rajta van, hogy a Kör szellemi színvonalát a kor követelményeinek képest emelje, s egyben arról is gondoskodik, természetesen számot vetve a rendelkezésre álló helyi erősségekkel, hogy a közönség igényeinek kedvében járjon. Az estély bevezetéseknél minden tekintetben talpraesett dialogban gyönyörködött a közönség: «Katona, a ki az őrségen alszik», írta *Tábori* Róbert. Előadták: *Toppicszer* Ilona s *Marczy* Zelma. Az előbbi kitűnő, keresetlen alakításban domborította ki a nagymamát, az utóbbi pedig naiv szerepében igen jól állta meg helyét. Majd *Serényi* Mariska remek, zamatos, magyaros zongorajátékával szórakoztatott: «Magyar ábránd», Gaál Ferencztől. Zajos taps, általános tetszés követte játékát, sőt meg is ismételte a kedves, csengő áriákat. Utána: «Souvenir», *Drdla* Ferencztől, cz. darabot játszották, hegedűn *Ferényi* Hermann, zongorán kísérte *Toppicszer* Ilona. Utóbbi ezer örömmel látják a dobogón, mert sokoldalú tehetségével és bájos énjével már több ízben igen kellemesen, elragadóan szórakoztatta a közönséget. *Perényi* hegedűjátéka teljesen még ki nem bontakozott tehetséget sejtetett. Jelenlegi sikere legyen biztató szó számára: gradus ad Parnassum. Remeken sikerült szavalt is díszítette az estélyt: *Spiegel* Ervin szavalt el *Petőfi* «Salgó»-ját. Művészi előadását a legszigorúbb kritika is a legnagyobb elismeréssel jutalmazná. Tehetségével nemcsak itt, e szerény körben, hanem más helyeken is kivált. A műsor finálját a Kör dalkara töltötte ki, «Hull a hó a szánkó...» című darabot adta elő négyeskarban. Ha áll az a mondás, hogy a mű dicséri a mestert, úgy *Surányi* Gyula gimn. tanár alkotása valóban csak dicséretére válik. A már töle megszokott szabotossággal, a legfinomabb nűanszok kidomborításával kezeli az énekkart. Valóságos műélvezetben volt a közönségnek része.

H I R E K.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatási-ügyi miniszter *Wick* Béla eperjesi kir. kath. főgimnáziumi rendes tanárt jelenlegi állomáshelyén a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába; a kassai kir. ítéltábla elnöke

dr. *Pavlas* József ügyvéd, kissebenedi lakost a munkácsi járásbíróshoz díjas joggyakornokká kinevezte.

— **Áthelyezések.** Sárosvármegye főispánja *Spillenberg* Barna tb. főszolgabíró Kissebenedből Gíraltra, dr. *Hedy* Sándor szolgabíró pedig Gíraltról Kissebenedbe áthelyezte.

— **Eljegyzések.** *Zapp* Sándor, az eperjesi kir. kath. főgimnázium gyakorló-tanára eljegyezte *Spisak* Margitot, Budapestről.

Fanisch Tivadar pénzügyi számgyakornok (Lugos) eljegyezte *Nacs* Mariskát, Makóról.

— **Halálozások.** *Markup* Nándor nyug. kataszt. mérnök és Bártfa város mérnöke, *Markup* Bélának, az eperjesi vértanúkat ábrázoló, a Kollégium falába illesztett emlékmű készítőjének atyja, jan. 31-ikén Bártfán, 74. évében meghalt.

Az özv. tahvári Tahy Boldizsárné szül. lipóczi Keczer Irén, mint neje, özv. tahvári Tahy Vinczéné szül. Desseffy Regina, mint anyja, tahvári Tahy Ágnes, tahvári Tahy Mária, tahvári Tahy Anna, férjzett Berzeviczy Ricólné, mint nővérei és Berzeviczy Ricólf, mint sógor nevében kibocsátott gyászjelentés szerint tahvári Tahy Boldizsár lemesi körjegyző jan. 12-ikén, rövid szenvedés után, életének 50-ik évében elhunyt.

— **Dr. E. Nagy Olivér** legújabb közjogi előadásait Stuttgartban, az ottani Ipari Múzeumban, úgy Bécsben, a Magyar-Egyesületben, rendezte. Mindkét helyütt nagy és szép közönség volt jelen.

— **Tisztelgés.** A vármegyei törvényhatósági bizottság közgyűlésének határozatát — a VII-ik szolgabírói járás rendszeresítése tárgyában — a belügyminiszter jóváhagyta. A héthársi új járás közönsége ez alkalomból jan. 18-ikán vármegyénk főispánja- és alispánjának küldöttsegileg kíván tisztelni, megköszönve közérdekű fáradozásuk- s az annyira óhajtott járási új beosztás körül kifejtett tevékenységüket.

— **Anyakönyvek főfelügyelete.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter az eperjesi ág. hitv. evang. koll., úgy a szatmárnémeti- és máramaros-szigetbeli ref. főgimnáziumoknak meglátogatásával és azokban az állami főfelügyelet gyakorlásával dr. *Mázy* Engelbert kassai állami tankerül. főigazgatót a folyó tanévre megbízta.

— **Ifj. Bujanovich Sándor**, ki a legutóbbi eperjesi állításon sikerült festményeiért aranyérmert nyert, a Budapestben, jan. 9-ikén rendezett jogászbálra ifj. *Madarassy* Gábor által irt keringőnek hangjegyre igen csinos címrajzot készített.

— **A Vöröskereszt teaestéje.** A farsang Eperjesen a Vöröskereszt-egylet teaestéjével kezdődött. Lelkes, minden nemest és szépet felkaroló nőkből állott a rendező-hölgybizottság, a melynek tagjai kivétel nélkül kivették részüket a jól sikerült mulatság előkészítéséből. Örömmel láttuk ismét a Vöröskereszt-egylet érdekében munkálkodni az egyesület volt elnöknőjét, özv. *Semsey* Adolfnét, a ki csendes magányt odahagyva, szívesen tett szeretett egyesületének szolgálatot akkor, a midőn az elnöknőt mély gyásza a nyilvános szerepléstől visszatartotta. Mellette *Bánó* Aladárné a tombolatárgyak egybegyűjtésénél és kiosztásánál, dr. *Müller* Bertalanné a tea felszolgálásánál, *Martényi* Ferencznével, *Ludmann* Paulával, *Thrór* Gyulával, *Gömör* János egyesületi titkárral együtt az este sikerének érdekében fáradoztak. Az egybegyűlt társaság fesztelen jókedvben, kedélyesen elbeszélgetett a teaasztaloknál, igazi játékkedvvel résztvett a tombolajátékban, a melynél dr. *Semsey* József a rendezőségnek nagy segítségére volt; majd a fiatalág, *Farkas* zenekarának kísérete mellett, tánczra perüdött. Az első négyest 36 pár tánczolta. Remélhető, hogy a teaesték ily módon mindinkább népszerűbbekké lesznek közönségünk előtt. Az est tiszta jövedelmét az egyesület a messinai földrengés által sújtottaknak fölségelésére ajánlja fel.

— **Vig ródlizás** folyik le most naponként Eperjesen, a Tábornak az izr. temető melletti lejtős részén. Vagy 80—100 hölgy, férfú, leány és fiú hódol ott naponként a szánkózás testedző sportjának. Sajnos, a szép sport áldozatot is követelt, nem ugyan Eperjesen, de Bártfán, hol *Kanarik* N. tptári tisztviselőnek 12-éves, gimn. tanuló fia ródlizás közben fején sérülést szenvedett és harmadnapra — egészen váratlanul — meghalt.

— **Az Eperjesi Rokkantegylet** (Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjegyleténél eperjesi — 155-ik számú — fiókja) 1909. évi január hó 31-ikén a városi Vigadóban, nagyszabású, **JÓTÉKONYCZÉLŰ ÁLARCZOSBÁLT** rendez, melyre a meghívók legközelebb szétküldetnek.

szabeni lakost a munkácsi ornokká kinevezte.

Sárosvármegye főispánja Dr. Kisszebenből Giráltra, pedig Giráltról Kisszebenbe

Zopf Sándor, az eperjesi főtanára eljegyezte. *Spisák*

számgyakornok (Lugos) lakórol.

Markus Nándor nyug. város mérnöke, Markus at ábrázoló, a Kollégium főjének atyja, jan. 31-ikén

szárné szül. lipóczi Keczer Tahy Vinczéné szül. a, tahvári Tahy Ágnes, a Tahy Anna, férjezett nérei és Berzevics Ricolf, tott gyászjelentés szerint körjegyző jan. 12-ikén, k 50-ik évében elhunyt.

Oliver legújabb köz. az ottani Ipari Múzeum-Egyesületben, rendezte. ép közönség volt jelen.

ármegyei törvényhatósági zatát — a VII-ik szolgálában — a belügyminiszter közönsége ez alkalomból anja- és alispánjának kül-megköszönve közérdekű ott járási új beosztás körül

főfelügyelete. miniszter az eperjesi ág. árnémeti- és máramarosnak meglátogatásával és t gyakorlásával dr. Mazy erül. főigazgatót a folyó

ch Sándor, ki a erült festményeiért arany- 9-ikén rendezett jogász- lal irt keringőnek hang- készített.

szte teaestéje. keresztyén-egylet teaestéjével mest és szépet felkaroló gybizottság, a melynek részüket a jól sikerült mel láttuk ismét a Vöröscsalkodni az egyesület volt né, a ki csendes magá- szeretett egyesületének z elnököt mely gyász- tartotta. Mellette Bánó gybegyűjtésénél és kiosz- a tea felszolgálásánál, n Paulával, Thrór Gyulá- ti titkárral együtt az este s. Az egybegyűlt társaság en elbeszélgetett a tea- el résztvett a tombola- József a rendezőségnek a fiatalok, Farkas zene- czra perült. Az első méltó, hogy a teaesték rübbekké lesznek köz- vedelmét az egyesület a tottaknak fölszólására

olyik le most naponként mető melletti lejtős részén. y és fiú hódol ott napon- ortjának. Sajnos, a szép em ugyan Eperjesen, de i tisztviselőnek 12-éves, den fején sérülést szen- zen váratlanul — meghalt.

okkantegylet skant- és Nyugdíjegylet- nű — fiókja) 1909. évi gígadóban, nagyszabású, ALARCZOSBÁLT gközelebb szétküldetnek.

— **Friss dunai halak** minden péntekre előjegyezhetők Kun Sándor (ezelőtt Holénia) fűszer- és csemege-üzletében.

— **Haláleset.** Súlyos csapás érte Guckler Ottót, a cs. és kir. 5. gyalogezred kisszebeni zászlóaljának századosát s nejét, született Kotschote Ellát. Apósa, illetve apja Kotschote János György, nyugalmazott porosz alezredes, hosszas szenvedés után, 63-ik életévében Wiesbadenben elhunyt. Kivánsága szerint holttestét a mainzi krematoriumban elégették s örök nyugalomra Wiesbadenben helyezték.

— **A legújabb, Janik-féle bálifrizurákat** eszközli Feld Rózi, Vásártér 1.

— **A messinai károsultak** javára 20 koronát küldött be az „Első eperjesi szegény gyermekek felruházására alakult asztaltársaság”, mely összeget egyelőre előjegyzésbe vettük addig, míg az Sárosvármegye közönsége gyűjtésével rendeltetési helyére fog küldetni.

— **Utazási kedvezmény a kisipari gépkiállításra.** A Budapesten megnyitott és márczius 31-ikéig tartandó kisipari gép- és szerzőmunkák kiállításának megtekintésének megkönnyítése véget a kereskedelemügyi miniszter vasúti utazási kedvezményeket nyújtott. A kedvezmény legalább 10 főből álló csoportokban a kiállítás megtekintésére utazóknak a következő: a II. kocsiosztályban III. osztályú egész jeggyel, a III. kocsiosztályban pedig III. osztályú féljeggyel utazhatnak. Az ezen kedvezményekhez szükséges igazolmányok az illetékes ipartestületnél vagy esetleg a kassai kereskedelmi és iparkamaránál szerezhetők meg.

— **Árverés az állomáson.** Az eperjesi állomás árúleadási raktárában január 21-ikén délután 3 órakor következő tárgyak: 2 köteg szárított juhbőr. 73 kg., 1 drb ócska teknő 20 kg és 1 göngy új varrógép 42 kg. — nyilvánosan, bírósági eljárásán kívül — a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés, valamint az azonnali elszállítás kötelezettsége mellett, elárvereztetni fognak. Az elárverező árúkat a venni szándékozók által közvetlenül az árverezés előtt megtekinthetők.

— **Nagy idők tanúja.** Január 13-ikán temették el Eperjesen — a rokonok és ismerősök nagy részvétele mellett — özv. *Hamborsky Pálné* szül. Kaczián Klementinát. 85 évet élt, de azért végig megtartotta a legrégebb időkre vonatkozó friss és élénk emlékezetét. Benne Hamborszky Bertalan ev. gondnok és polgártársunk édesanyját siratja. Két fia közül Gyula pap és Gusztáv bankár Amerikában. Atyja volt Kacziány Ferencz, mernyiki (zempléni) ev. lelkész, kit 1831-ben a kitért zempléni parasztlázadáskor több úri családdal együtt megöltek. Fia, illetőleg az elhunytak testvére volt Kacziány Gusztáv sókúti lelkész, ki a Kollégium részére tett nagyobb hagyománytal örököltette meg nevét. Egyik öcscsük Nándor, kúriai bíró volt. A parasztlázadáskor a nagybőrszámú papi-család gyermekei csakis rejtőzéssel kerültek ki a biztos halált. Az özvegy — Hamborszky tanítónak neje — 25 évig volt Kladzánban és Mernyiken, a hol férje oldalán, különösen a gyermekeknek az egyházi énekekben való oktatása körül fáradozott. A nagykorú matróna aztán Eperjesre költözött át s itt különösen unokáinak élt. A háznál Liptai Lajos s a temetőben Korbély Géza ev. lelkészek emlékeztek meg róla méltóképpen.

— **A jan. 24. és 25-iki kabaret-estélynek,** melyet a korcsolyázó-egyesület a színházban rendez, egyik nagyon vonzó pontjával fog szolgálni «A tavasz ébredése» cz. csemetyű-négyes. Lejti a következő 16 hölgy: Bánó Aladárné, Dlugolinszky Berta, Dlugolinszky Erzs, Divald Klári, br. Ghillány Lászlóné, Hodinka Alice, dr. Körtvélyessy Dezsőné, Körtvélyessy Aranka, Nádaszky Izabella, Maixner Irma, Pakor Vilmosné, Péchy Zsófi, Pawelek Sári, Tergina Emmy, dr. Wallentinyi Samuné, Zavatzky Ilona. A gyönyörű szép táncot Dite Károly okl. táncztanító oktatta be.

— **Az eperjesi jogakadémia tanrendje** az 1908—1909. tanév második felére. A) **Kötelezett tantárgyak.** I. évfolyam. Római jog, heti 8 óra. Előadó tanár: dr. Horovitz Simon. Magyar alkotmány és jogtörténet, különös tekintettel a nyugat-európai jogfejlődésre, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Mikler Károly. — II. évfolyam. Magyar közjog, heti 6 óra. Előadó tanár: dr. Réz Mihály. Magyar magánjog, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Hebelt Ede. Pénzügytan, heti 4 óra. Előadó tanár: dr. Flórián Károly. Tételes európai nemzetközi jog, heti 3 óra. Előadó tanár: dr. Réz Mihály. — III., vagyis jogtud. évfolyam. Magyar állam statisztikája, tekintettel Ausztriára, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Ereky István. Peres- és perenkívüli eljárás, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Obetkó

Dezső. Büntetőjog, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Horovitz Simon — IV., vagyis államtud. évfolyam. Ez a félév csak azokra a joghallgatókra kötelező, a kik egyéves önkéntesi szolgálatot nem teljesítenek s az illetők a szükséges heti óraszámot főképp a tételes-jogi tárgyakból választandó speciál-collegiumok sorából hallgatják. B) **Special-Collegiumok.** Európai államok legújabb története, heti 4 óra. Előadó tanár: dr. Réz Mihály. Bölcséleti etika, heti 4 óra. Előadó tanár: dr. Szlávik Mátyás. Bölcséletitörténet, heti 4 óra. Előadó tanár: dr. Szlávik Mátyás. Magyar közigazgatási jog, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Ereky István. Pénzügyi jog, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Flórián Károly. Kereskedelmi és váltójog, heti 6 óra. Előadó tanár: dr. Obetkó Dezső. Egyházjog, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Mikler Károly. Európai jogtörténet, heti 3 óra. Előadó tanár: dr. Mikler Károly. Bányajog, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Hebelt Ede. Államzárvitel, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Flórián Károly. Közegészségügy, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Horovitz Imre. Közigazgatási seminarium, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Ereky István. Az evangélikus egyházjog alapelvei, heti 1 óra. Előadó tanár: dr. Mikler Károly. Magánjogi seminarium, heti 1 óra. Előadó tanár: dr. Hebelt Ede. Perjogi seminarium, heti 1 óra. Előadó tanár: dr. Obetkó Dezső. Magyar magánjog általános tanai, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Hebelt Ede. Közgazdasági seminarium, heti 1 óra. Előadó tanár: dr. Flórián Károly. Váltójog, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Szehtlo János. A vármegye, mint közigazgatási szerv és mint alkotmánybiztosíték, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Máriássy Béla. A magyar magánjog és a szocializmus, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Hebelt Ede. Francia nyelv, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Obetkó Dezső.

— **Tiltakozó nagygyűlés.** A pénzügyi kormány még 1907. év októberében a képviselőház elé terjesztette adórendszerünk átalakítására vonatkozó javaslatát. Ezek jórészt oly sérelmesek voltak az iparosokra és kereskedőkre nézve, hogy az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés és a Gyáriparosok Országos Szövetsége, a többi nagyipari és kereskedelmi érdekképviselettel együttesen, akciót indítottak a javaslatok módosítására. A pénzügyi bizottság már letárgyalta a törvényjavaslatokat és azokat, a városi polgárság kárára, némely tekintetben még terhesebbekké tette. Január 18-ikán megnyílik az országgyűlés. Ennek első teendője lesz az adóreform tárgyalása. Ezért szükséges, hogy tovább folyjék a megkezdett akció. Az ipari és kereskedelmi szervezetek, valamint a magán-tisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak egyesületei a képviselőház megnyitása előtti napon, január 17-ikén 1/2 11 órakor a budapesti új városháza közgyűlési termében nagygyűlést tartanak, s azon tiltakozásukat fejezik ki a készülő adórendszer igazságtalanságai, egyenlőtlensége és a városi polgárság érdekeit sértő irányzata ellen. A nagygyűlés iránt nemcsak a fővárosban, hanem országgszerte rendkívüli érdeklődés mutatkozik.

— **A tátrafüredi fürdővendégek** legújabb névsora: Sável Kálmán husz.-kapitány (Kecskemét), Ullmann György (Budapest), dr. Milkó Endre (Budapest), dr. Szelényi Oszkár és neje (Pozsony), Hentaller Lajos orsz. képviselő (Budapest), Gilió Rimoldi de la Spada Egon (Budapest), Baron v. Schlebrugge mit Frau (Schweidnitz), Hausz Hoffmann mit Frau (Breslau), Spitz Arnold fatermelő (Budapest), dr. Baumgarten Nándor egy. m.-tanár (Budapest), Hans Böndel Strick mit Frau (München), Frau Elias Trilling mit Tochter (Breslau), Kéthly Endre (Budapest), dr. Baumgarten Izidor, felesége és leánya (Budapest), dr. Baumgarten Ferencz (Budapest), Baumgarten Nándor (Budapest), Reiner Frigyes karmester (Budapest), Turcsányi Olga (Budapest), dr. Lipcsey Ádám szerkesztő (Budapest), Dobay Aurél és neje (Budapest), madarasi Beck Sári és komornája (Budapest), Hadinger Adolf (Budapest), Gálos Kálmán (Budapest), Sztatényi Béla (Budapest), Török Emil (Budapest), botfai Hűvös László és neje (Budapest).

— **Ingek, gallérok, kézelők, kelengyék,** függönyök, mindennemű férfi- és női ruhák, szövetek legszebb és legújtanosabban tisztítottak *Weisz* Teréz fehéreműmosó- és vegytisztító-gyárában, Miskolcson. Helybeli megbízásokat elfogad *Wilhelm* Károly, Rózsa-utca 3., Berger-szálloda mellett.

— **Köszönet és nyugtázás.** Kedves kötelességet teljesítetk, a midőn az eperjesi Vöröskereszt-Egyesület választmányának nevében hálás köszönetet fejezek ki mindazoknak, a kik a január 9-iki teaestély sikerét szíves közreműködésükkel, erkölcsi támogatásukkal lehetővé tették, így a rendező hölgybizottság tagjainak, elsősorban özv. Semsey Adolfnának,

továbbá Bánó Aladárné, Martényi Ferenczné, Müller Bertalanné, Ludmann Paula és Thrór Gyuláné úrnőknek, valamint azoknak, a kik anyagi áldozattal is hozzájárultak a teaestély létrejöttéhez. Teát, citromot, cukrot az egész teaestélyre dr. Müller Bertalanné, teaestélyeményt a hölgybizottság ajánlott fel. Tombolatárgyakat ajándékoztak: Bánó Aladárné 8, dr. Bánó Dezsőné 5, dr. Csatóry Ágostné 6, Dahlström Anna 6, Földes Samu 4, dr. Ghillány Györgyné 6, br. Ghillány Imréné 6, Glasner Mórné 5, Kósch Árpád 5, Kun Sándor 2, Ludmann Paula 26, Pálesch Árpádné 2, Popovics Lukácsné 10, özv. Semsey Adolfné 22, Semsey Boldizsárné 9, Theisz Ármán 10, Vilecz Jánosné 10 darabot. A három tombolat a rendező-hölgybizottság, Halfar Viktor ezredes úr és a Törley-pezsőgyár ajándékozták. Tombolatárgyak vételére pénzt ajánlottak fel: Bánó Aladárné, Kósch Frigyesné, br. Ghillány Lászlóné, Meliőriss Ilka, Péchy Elekne úrnők, Rosenberg Mór és dr. Semsey József urak. Gellért testvérek vendéglős, Berger Samu kávéháztulajdonos és Gregor Gerő kereskedő urak a szükséges sztalakákat és teadényeket kölcsönözték. Az áldozatkész adományozóknak, valamint estélyünkön résztvett közönségnek ezúton ismételtelen köszönetet mondok. Az estély tiszta jövedelmét a messinai földrendés károsultjainak fölszólására fordítjuk. *Semsey Boldizsárné*, elnök.

— **Kristalin.** A ki ezt a kiváló szépítőszert csak egyszer is használta, az sohasem fog más szerrel kísérletezni, hogy bőrét higiénikusan ápolja. A *Kristalin* növényekből összeállított kristálymassza, mely a bőrt fiatalítja és szépíti. Szepőlők, vimerlik, májfoltok s minden arctisztítálatások rövid időn belül eltűnnek. — Egy üveg-doboz ára 3 korona. Próbadozoz 50 fillér. Kapható mindenütt. Póztán naponta küldi szét a vezérképviselőt: Budapest, Baross-utca 91.

— **«Ártatlanok»** A mióta dr. Fényes Samunak, ennek a kiváló erejű gondolkodónak, színművét, az «Ártatlanok»-at, egyetlen előadás után a műsorról levették és utána a dráma könyvalakban megjelent, azóta az első kiadás teljesen elfogyott és a kereslet oly sürűvé vált, hogy az elmúlt karácsony előtt új kiadás jelent meg. A társadalmi forrongásokat figyelő velük foglalkozó embernek el kell olvasni a «Nincsen bűnös» jelszóval irányt mutató azt a munkát, melyről a szerző azt mondja: «Jajkiáltás ez a darab, mely egyetlen párt vagy rend harczizájába sem illik, és sok győtrött lélek van, mely vigasztalást méríthet soráiból». Bolti ára 2 kor. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy a ki levelezőlapon kéri a Modern Könyvek kiadóhivatalától (Budapest, VII., Rákóczi-út 86.) és a könyv árát beküldi, az bérmentve, póztán kapja meg.

— **A mértéktörvény életbelépése.** A mértékekről szóló 1907. V. t. cz., a mely egész mértékügyünket reformálja, jan. 12-ikén életbelépett. Annál a rendkívüli nagy fontosságánál fogva, a melylyel ez az üzleti körökre bir, figyelmeztetjük kereskedőinket és iparosainkat, hogy a hitelesítés alá bocsátható mértékek és mérőeszközök kellekei, hibahatárai, valamint a hitelesítési blyegek tárgyában a törvény alapján kibocsátott rendelet a BUDAPESTI KÖZLÖNY jan. 12-iki számában megjelent és az a kassai kereskedelmi és iparkamaránál az érdekeltek által bármikor megtekinthető

— **Eszmék.** Sokszor gondolkodóba estem a fölött, hogy miért nevezik a rózsát a virágok királynőjének. Talán a sok szín hódít, a mely a különböző fajoknál más és más színben pompázik? Vagy talán azért, mert tövise védi az avatatlan kezek elől? — Mind ezekre nem tudok felelni, csak érzem, hogy a rózsza a virágok királynője.

*
Kemény szívből eredő könyv szépen ragyog, mert azt mutatja, hogy a kőkeményesség dacára is van abban a szívben jóságos forrás.

*
Mily jó az, hogy az Isten a boldogság adásánál nem kérdi: szegény, avagy gazdag vagy?... Nem tekint másra, mint a szív jóságára, s megadja mindenkinek, a ki azt megérdemli.

*
Minden dologban az ész játssza a főszerepet, csak a szerelemben a szív.

*
Vannak makacs emberek, kiket csak a szerelem tud meggyőzni.

*
Mihelyt a szív rokonszívet talál, nem lehet neki parancsolni.

— **Szappangyártási tanfolyam.** A m. kir. Technologiai Iparmúzeum hirdette 3-hónapos szappangyártási és zsiradékvegyészeti tanfolyam, melynek megkezdése január 15-ikére volt tervezve, műhely hiánya miatt nem lesz megtart-

ható. A tervezett tanfolyam előreláthatólag márczius 1-jén veszi kezdetét, és június 1-ig bezárólag fog tartani. A jelentkezők a tanfolyam megkezdésének határidejéről külön értesítést kapnak. Mivel a tanfolyam megtartása a jelentkezők számától is függ, felkéretnek a Sáros-, Szepes-, Abaúj-Torna-, Ung- és Zemplénumegyegekben lakó érdekeltek, hogy a márczius 1-jén kezdődő tanfolyamra a kassai kereskedelmi és iparkamaránál minél előbb jelentkezzenek.

— **Egészséges gyermekeket akar minden szülő,** de sajnos, a gyermek organizmusa oly gyöngéd és minden befolyásnak alávetett, hogy csak ritka esetben maradnak mentek betegségtől és ruzszullétől. A legnagyobb művészet tehát a gyermekeket betegségtől óvni és ha már itt van a meghűlés, vagy más baj, a megfelelő orvosságot használni. Gyermekeket óvni azt jelenti, hogy soha ne küldje őket iskolába, a jégre vagy sétálni. Fay-féle eredeti szódenni ásványpasztillák nélkül. Ha már itt a baj, akkor is gyökeresen segíthet rajtuk, ha szódenni pasztillákat racionálisan használunk. 1 kor. 25 fill.-ért vásárolhat egy doboz Fay-féle eredeti szódenni ásványpasztillát minden gyógyszertárban, droguista- és ásványvíz-üzletben. Magyarország és Ausztria részére főképviselet: Guntzert W. Th., Bécs, IV./1, Grosse Neugasse 27.

Eperjesi Tulipánszövetség — Magyar Védőegyesület.

Rovatvezető: Bohrandt Lajos, egyes. titkár.

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Az EPERJESI LAPOK készséggel teljesítette az «Eperjesi Tulipánszövetség — Magyar Védőegyesület» decz. 30-ikán kelt kérését, s ennek hivatalos közlönyévé lett. Hálás köszönet érte. Biztos tudatában voltunk annak, hogy az EPERJESI LAPOK vezetősége, mely Eperjes társadalmát és minden országos, hazafias célú szolgáló mozgalmat önzetlen készséggel, tisztán közérdekből támogat, e kérésünket nem fogja megtagadni. Éreztük ezen készséges támogatását legutóbb megtartott kiállításunk alkalmakor is, mikor arra vonatkozó közléseinknek tért nyitott s az eredmény elbírálásánál elismeréssel adózott nekünk.

Remélem és hiszem, hogy az E. L.-nak ezen szíves közreműködése az «E. T. Sz. M. V.»-nek és általa közvetve a hazai iparnak nagy szolgálatot fog tenni. Mert hiába tagadjuk, mi magyarok szangvinikus, lobbanékony, könnyen lelkesülő, de kitartó munkára nehezen bírható emberek vagyunk. Szükségünk van, hogy a czél érdekében, melyért első pillanatban lelkesedünk és lángolunk, később megújuló buzdítások által munkára serkentessünk. Ezért van nekünk szükségünk az E. L.-ra, hogy hasábjain megjelenő közlések az oly sokak által lekcinyelt és meggyanúsított tulipán-lázat, mint fujtató, állandó lobogásban tartás, s azt nem engedve elhamvadni, szent meggyőződésé és életszükségge tegye bennünk a hazai iparnak védelmét és magyar kezek munkájának megbecsülését.

Legközelebbi czélunk a minden hazafiasért lelkesülő fiataloságot előharcosaink sorába fölvenni, megalakítván a «T. Sz. M. V. kebelében a «Sorompóligát» és a leányosztályt. Ezen agilis, mozgékony, fiatal szervezet által élénkebb pezsdülést remélünk hozni szervezetünk keringésébe. Továbbá gyakrabban megjelenő közléseink az iparvédelem országos állásáról hivatalosan lesznek felköltetni az iparosok tevékenységét, szebb, jobb, és több hazai árú termelésére és a vezetőköröknek figyelmét ezen törekvő munkás embereknek megbecsülésére, jutalmazására és segítésére. Így tehát az E. L. képviselni fogják azokat az idegszálakat, melyek a vezetőség hazafias, önzetlen intenczióit a cselekvő kezekre, a tagokra, hivatják átvinni.

Tehát még egyszer köszönet az E. L.-nak, hogy a mi hazafias törekvéseinkben segítőtársunkul szegődött.

Eperjes, 1909. január 15.

Dr. Csatóry Ágost,
az «E. T. Sz. — M. V.» elnöke.

A magyar asszonyok, leányok és ifjúság figyelmébe!
Itt az ideje a víg mulatságoknak, sorra rendezik a bálokat; persze megint a külföld örül meg legjobban, mert újabb milliókat arat a bál: mulatságok révén, csillogó cifraszövegekre kiadott összegeikért. Ne feledkezzünk meg még a vigasságban sem a nyomorgó hazai iparosokról. Hóni selymet, hóni kelmét, ruhát és egyéb hóni kellékeket vásároljunk farsangi szükségleteink fedezésére; erre kéri a magyar asszonyokat, leányokat és ifjúságot az Eperjesi Tulipánszövetség — Magyar Védőegyesület, mely szívesen ad választ minden kérdézősködőnek, ha hóni cikkek forrásait nem ismerné.

PÁSZTORY ÉLŐVIRÁG-KÖTÉSZETE.

Telefon 57-33.

Csokor- és koszorúkötésért az országban legtöbb első díjjal kitüntetve. .:

Budapest, Rákóczi-út 3. sz. Nemzeti Színház.

Képes árjegyzék díjtalan.

Vidéki megrendelésekre nagy figyelmet fordítok. .:

Báli selyem

1 K. 15 fill. méterenkint, utolsó újdonságok. Bérmentve és már elvámolva, a házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték forduló postával. Henneberg selyemgyáros, Zürich.

Felelős szerkesztő:
Dr. Obetkó Dezső.

Kiadótulajdonos:
Kösch Árpád.

NYILTER.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen, egyetlen drága gyermekemnek temetésén személyes megjelenésük és koszorúadományuk által ki-mondhatatlan fájdalom enyhítéséhez hozzájárultak, ezúton szívből fakadó hálás köszönetemet nyilvánítom.

Eperjes, 1909. január 12.

Jakubék Béla,
irodakezélő.

MESSMER-TEA

eggyondosabban válogatott fajok, csomagokban, 1 koronától felfelé. Előnyben részesített keverékek 1/2 kilója à 5 korona, finom, erős, kiadó, és à 6 korona enyhe és aromatikus. Kapható Bein Simon üzletében, Eperjesen.

Eladó föld.

A Szebeni-út mentében, közel a városhoz, a vízvezeték mellett, építkezésre alkalmas 3200 négyszög-öl föld eladó.

Felvilágosítást ad a tulajdonos, Eperjes, Fő-utca 121. sz. alatt.

Kerényi-utca 2. sz. alatt butorozott szoba, február 1-jétől kiadó.

Bővebbet ugyanott.

Eladó ház.

A Lőcsei-út 29. szám alatt levő 2 ház — egyenkint is — szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad Schreiber Ignác.

Varrógépjavító-műhely.

Van szerencsénk úgy a helybeli, mint a vidéki n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy a közkívánalomnak megfelelően, egy varrógépjavító-műhelyt rendeztünk be, a hol mindenféle varrógépeket szakszerűen és jutányos árak mellett eszközlünk.

Kiváló tisztelettel

SINGER Co.
varrógép-részvénytársaság
Eperjes, Főutca 110.

97/1. kig. sz.

Hirdetmény.

Értesítem a közönséget, hogy Fischgrund Samu eperjesi lakos a Lőcsei-úton, a Vitelky-féle telken fatelepet szándékozik létesíteni.

Felhívom mindazokat, a kiknek e telep engedélyezése ellen kifogásuk van, hogy kifogásaikat 1909. január 26-ikáig a tanácsnak írásban, 1909. január 26-ikán d. u. 3 órákor Eperjes sz. kir. város tanácstermében az engedélyezési tárgyalás vezetőjének annál is inkább jelentsék be, mert különben a telep — hacsak köztekintetek nem akadályozzák — engedélyeztetni fog.

Eperjes, 1909. január 15.

Krayzell Aladár,
polgármester.

44/1909. sz.

Kisszeben r. t. sz. kir. város tanácsától

Bérbeadási hirdetmény.

Kisszeben r. t. sz. kir. város tulajdonát képező s közel a vasúti állomás mellett fekvő kénfürdő 1909. évi április hó 1-jétől kezdve 6 évre Kisszebenben, a városi polgármesteri hivatalban 1909. évi február hó 9-én délelőtti 10 órákor megtartandó nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött versenytárgyaláson haszonbérbe fog adatni.

Egyévi kikiáltási bérösszeg 1200 korona. Bérleti feltételek a városi polgármesteri hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kisszeben, 1909. évi január hó 14-ikén.

Eiszelt Antal,
polgármester.

Kossuth Lajos-utca 44. sz. ház eladó.

204+—1908. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A girálti kir. járásbíró, mint telekkönvi hatóság köz-híré teszi, hogy Feldman Eliás végrehajthatónak Csopák Andrásné szül. Sima Mária végrehajtást szenvedett elleni 208 korona 42 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az eperjesi kir. törvényszék a girálti kir. bíróság területén lévő, Hankvágása községben fekvő, a hankvágásai 21. sz. tkjvben A. I. 1—27. sor- 10, 12, 139, 166, 230, 282, 292, 340, 354, 433, 438, 517, 543, 584, 609, 673, 779, 823, 829/c, 849/c, 850/a, 861, 945/c, 950, 963, 970. hr. sz. alatt felvett 1/2-ad rész telekből B. 3. t. alatt Csopák Andrásné szül. Sima Mária nevére 1/2-részből írt ingatlanra — erdő- és legelőteljeséggel együtt — 744 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és a fentebb megjelölt ingatlan az 1909. évi február hó 23-ik napján d. u. 2 órákor Hankvágása községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül 74 korona 40 fillér készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni. Ezen árverés az 1908. évi XLI. t. c. §-ai szerint fog megtartatni.

Kir. járásbíró, mint telekkönvi hatóság.

Girált, 1908. december 12. Illykócs István
kir. aljárásbíró.

Dr. Vajda Géza szemorvos — SZEMGYÓGYINTÉZETE

Miskolcson, a „szanatórium és vizgyógyintézet” felső épületében.

Rendelés hétköznap d. e. 11 és d. u. 3 órákor.

A legjobb bőrfényesítő

7401
Egyedüli gyártója:
Székely és Társa Kassa

mény.
get, hogy Fischgrund
öcsei-úton, a Vitelky-
ndékozik létesíteni.
t, a kiknek e telep
gásuk van, hogy ki-
26-ikáig a tanácsnak
26-ikán d. u. 3 órakor
ácstermében az enge-
jének annál is inkább
ben a telep — hacsak
dályozzák — engedé-

Krayzell Aladár,
polgármester.

sz. kir. város tanácsától

hirdetmény.

város tulajdonát ké-
állomás mellett fekvő
évi április hó 1-jétől
ben, a városi polgár-
évi február hó
megtartandó nyilvános
ulatokkal egybekötött
zonbérbe fog adni.
összeg 1200 korona.
polgármesteri hivatal-
t megtekinthetők.
ár hó 14-ikén.

Eiszelt Antal,
polgármester.

**utca 44. sz.
ladó.**

ményi kivonat.

nt telekkönyvi hatóság köz-
rehajtatónak Csopák Andrásné
zenvedett elleni 208 korona
nti végrehajtási ügyében az
kir. bíróság területén lévő,
hankvágási 21. sz. tjkvben
230, 282, 292, 340, 354, 433,
823, 829/c, 849/c, 850/a, 861.
felvett 1/2-ad rész telekből
szól. Sima Mária nevére 1/4-
legelőilletéssel együtt —
rverést elrendelte és a fen-
évi február hó 23-ik napján
háznál megtartandó nyilván-
kikiáltási áron alul is el fog

znak bánatpénzül 74 korona
ékképes értékpapírban a ki-
verés az 1908 évi XLI. t.-cz.

könyvi hatóság.

Hlykocics István
kir. aljárásbíró.

a szemorvos —

INTÉZETE

atórium és vizgyógyintézet"
felső épületében.

11 és d. u. 3 órakor.

rfényesítő

vártója:
arsa Kassa

6094—1908. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság
közhírré teszi, miszerint Engel Jeremiásné szül. Baumöhl Anna
végrehajtatónak Vrabely Lászlóné szül. Gasper Anna nagysárosi
lakos végrehajtást szenvedő elleni 41 kor. tőkekövetelés és
jár. iránti végrehajtási ügyében az eperjesi kir. törvényszék és
az eperjesi kir. járásbírósg területén lévő és Nagysáros köz-
ségben fekvő, a nagysárosi 148. sz. tjkvben A. 1. 2. sor., 190/b.
hr. számú, 140. öi. sz. ház-, udvar- és kertnek B. 7., 10. alatt
Vrabely Lászlóné szül. Gasper Anna nevére álló jutalékára
20 korona kikiáltási árban;
a nagysárosi 149. sz. tjkvben A. 1. 4., 5., 6. sor., 2361.,
2389., 2390. hr. sz. alatt foglalt szántóknak B. 10. a. Vrabely
Lászlóné szül. Gasper Anna nevére álló jutalékára 131 kor.
kikiáltási árban;
a nagysárosi 1653. sz. tjkvben A. kereszt 1. sor., 191/b.,
133/a. öi. sz., 2., 3. sor., 193/b., 194/b. hr. sz. alatt foglalt ház-
és kertnek B. 4., 7. alatt Vrabely Lászlóné szül. Gasper Anna
nevére álló jutalékára 886 korona kikiáltási árban;
a nagysárosi 1668. sz. tjkvben A. 1. sor., 192. hr. szám
alatt foglalt üres belteleknek B. 2. alatt Vrabely Lászlóné sz.
Gasper Anna nevére álló jutalékára 32 kor. 50 f. kikiáltási árban;
a nagysárosi 1690. sz. tjkvben A. 1. sor., 2573. hr. sz.
alatt foglalt szántóknak B. 3. alatt Vrabely Lászlóné sz. Gasper
Anna nevére álló jutalékára 92 korona kikiáltási árban az ár-
verést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az
1909. évi január hó 26-ik napjának délelőtti 10 órájkor Nagy-
sáros községében megtartandó nyilvános árverésen a végre-
hajtási novella 25. és 26. §-ai értelmében el fog adni.
Árverési szándékozik tartoznak bánatpénz fejében 2 kor-
onát, 13 kor. 10 fill.-t, 88 kor. 60 fill.-t, 3 kor. 25 fill.-t és
9 kor. 20 fill.-t készpénzben vagy óvadékképes értékpapírok-
ban a kiküldött kezéhez letenni és a bánatpénzt a végrehaj-
tási novella 25. §-a értelmében kiegészíteni.
Kir. tvszék, mint tkvi hatóság.
Eperjes, 1908. december 15.

Unger Geiza
kir. tvszéki bíró.

Ezennel közhírré teszem, hogy
férjem elhaltával czipészüzletemet
továbbra is vezetni fogom, — s el-
fogadok mindenféle újmunkát és
javításokat. Kérem a nagyérdemű
közönség kegyes pártfogását.

Kitünő tisztelettel:

özv. Stehr Mórné
czipészüzlete, Fő-utca 33. szám.

VOZÁRI JÁNOS, KASSA, FŐ-UTCA
110. SZÁM.

Épület- és díszmű-bádogos, vízvezeték- és csatornázási
vállalkozó.

Különleges s legújabb, pénztárberetők elleni biztonsági vil-
amos védőkészülékek berendezése. Telefon, villanycsengő és
villámhárító stb. szerelések.

Elvállalom minden a fenti szakba vágó munkálatok olesó és
pontos elkészítését jóállás mellett.

Költségvetés díjtalan.

Több kassai és vidéki monumentális s más középületek dísz-
munka készítője. — Saját szabadalmi rendszerű korcz- és
pikkely-födési szerkezeteknek úgy magánosok, mint a cs. és
kir. szab. kassa-oderbergi vasút vonalaira való szállítója.

Sárosvármegye székháza telefonhálózatának berendezője.

20 év óta fennálló üzlet.

Vegyenek csak
Szt.-Pétervári sárczipő
utólérhetlen a tartósságban.
Valódi csak ezen **háromszögű védjeggyel**
Kapható: Schwarz Edénél, Eperjes.

Vezérügynököt és agilis ügynököket

alkalmaz egy régi, kitünően bevezetett
életbiztosító-intézet a legmagasabb java-
dalmazás, esetleg fixum mellett is.

Havi 400—600 koronáig terjedő, ügy-
szólván biztos kereset!

Óvadékképes egyének a díjak behajtására
is igényt tarthatnak. Előnyben részesülnek
azok, kik kizárólag ezen ágazattal kíván-
nak foglalkozni. A biztosítási téren nem
jártasakat beoktatjuk. Megkeresések, az
eddig működés pontos megjelölésével,
«Agilis 16» jelige alatt B'ockner hirdető-
irodájába, Budapest, IV., Sütő-utca 6.
küldendők.

Kárpáti
fenyő-mellczukorka

minden ilyenmű készítményt felülmul fenyő-
kivonat-tartalmánál fogva köhögés-, rekedt-
ség-, meghülesélnél.

Kapható egyedül:
WILLIGER PÁL gyógyszerárban
„A szerencséhez”, Eperjes.
Egy doboz ára 50 fillér.

Óvás! Miután a kiváló jó hatású s általánosan elter-
jedt czukorkát utánozzák s egy fenyőczukrot
igyekeznek forgalomba hozni, mely hatásában a valódi **Kár-
páti fenyőmellczukorkát** meg sem közelíti,
csak oly dobozt fogadjunk el, mely a gyógytár címével, a
„szerencsén”-nel van leragasztva s a dobozban levő használati
utasításon a gyógytár képe rajta van.

„M-i-i-t-i!” — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-
féle Antincotin-cz'arettahüvelyek fadóboxban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI”-jezzessel valódi!
Minden fadóbox egy érdekes büvészkrtyát tartalmaz.

T. cz. A nagyérdemű közönség tudó-
mására juttatom, hogy

KOVALD PÉTER és FIA
BUDAPEST

cs. és kir. szabadalmazott kelme- és szörme-
festő-, vegytisztító- és gőzmosó-gyárának kép-
viseletét az itteni piacon átvettem. A mikor
ezen újabb vállalkozásomat a t. közönség figyel-
mébe ajánlom, számos megbízását kérem és
vagyok

kiváló tisztelettel:
Steinberger Ferencz
rőfös- és divatárú-üzlete, Fő-utca 101.

Ki
önmagát vagy gyermekeit
köhögés-
rekedtség-, hurut- és nyalkásodás-, torok-
hurut-, görcs- és hokhuruttól meg akarja
óvni, vegye az orvosilag kipróbált és ajánlott
KAISER-féle
MELL-KARAMELLÁKAT
3 fenyővel
5500 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány.
Csomagok ára 20 és 40 fillér, doboz 80 fillér.
Kapható:
SCHOLZE ALFRÉD
czukrászdája- s kávéházában és
LEFKOVITS EMIL
fűszer- és csemege-kereskedésében EPERJESÉN.

Még azokat is, a kik éveken át mást használtak, meg-
hódította a valódi

ERŐ
SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, a mit egy igazán jó és
hatásos háziszertől várni lehet.

Öre az egészségnek, fertőtlenít, erősít és edzi az
izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj-
és bőrápolószér.

Szükséges minden háztartásban.
Kapható mindenütt 30 filléres, 40 filléres, 1 és 2 ko-
ronás üvegekben.
Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel
vagy a pénz előzetes beküldése után
KOSMOS labororium, GYŐR.
Kapható mindenütt.

Eperjesi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár.

45. szám.
1909. **Pályázati hirdetmény.**

Az Eperjesi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár-
nál megüresedett **pénztárnoki állásra** pályá-
zatot hirdetünk.

A pénztárnok évi fizetése 1600 korona,
400 korona lakpénz és 2 ötödéves, 200 ko-
ronás korpótlék.

Pályázóktól megkívánatik a kereskedelmi
érettségi, vagy legalább, hogy a könyvelésben
jártassággal birjanak; továbbá, hogy pályázó
24-ik évét már betöltött, de 40 évesnél nem
idősebb magyar állampolgár legyen, s meg-
választása esetén 500 korona óvadékkal ren-
delkezzen.

Előnyben részesülnek olyan pályázók, a kik
hason intézmény vagy pénzintézeti alkalmazás-
ban állottak.

Felhívjuk mindazokat, a kik ezen állásra
pályázni óhajtanak, hogy a bizonyítványokkal
kellően felszerelt, sajátkezüleg írt kérvényeiket
foljó évi január 25-ikén déli 12 óráig a
pénztár igazgatójához annál is inkább nyújtsák
be, mert az elkésletten érkezett kérvények
figyelembe nem vétetnek.

A megválasztott tisztviselő köteles állását
legkésőbb foljó évi február 15-ikén elfoglalni.

Az önkormányzati szervek végleges átszerve-
zéséig az állás ideiglenes.

Eperjes, 1909. január 7.

Sziklai Henrik s. k., **Schreiber Ignác s. k.,**
igazg. elnök. igazgató.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.
Teljesen befizetett részvénytőke
60 millió korona;
tartalék-alap
35 millió korona.
A Magyar Általános Hitelbank kassai fiókja
Fő-utca 45. (saját házában)
foglalkozik a bankszakma összes ágaival.
TAKARÉKBETÉTEKET
jelenleg **4%-kal netto** kamatoztat.
(Postatakarékpénztári befizetési lapokat betétek portó-
mentes átutalására kivánásra azonnal beküld.)
Hivatalos órák: délelőtt 8 1/2—12-ig.
déltűn 2—4

PÉTERFALVI PAPIRGYÁR
OCEAN GGB.
LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK
KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Egy jó házból való
tanuló felvétetik
Divald műintézetében,
Kassai-út 3. sz.

Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 kor., Delaware ezre 100 kor.

Cím:

Szigyártó Nagy Mihály
Felsőseged, Somogy megye.

Védjegy: „Horgony!”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régiónak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvénynek, oszúnál és meghűléseknek, bedörzsölés-képpen használva.**

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és ügyszolván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest. **Dr. Richter** gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Kun Sándor

fűszer- és csemegekereskedő,
= Eperjes. =

Ajánlja kiváló, jóminőségű

borait,
literje 60 fillértől kezdve.

Egy istálló

bérbeadó január hó 1-jétől, 4—6 lóra
és hozzávaló kocsiszin (állás).

Bővebbet *Mihalidesz Lajosnál*, Eperjesen.

ALAPÍTOTT: 1884-ben.

CZUBA-COGNAC

CZUBA-DUROZIER és TÁRSA
CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓK.
FRANCZIA COGNACGYÁRA
BUDAFOK.

VEZÉRÜGYNÖKSÉG: RUDA és BLOCHMANN, BUDAPEST.

Oh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona,
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17

Éljen!

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyított.

Eperjesen kapható: Williger Pál, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógytárakban és Pálesch Árpád drogeriában. — *Bartfán*: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.

Részvényaláírási felhívás.

Alólírottak Eperjesen részvénytársasági pénztézetet óhajtván alapítani, a részvénytársaság alaptőkéjének biztosítása végett, mint alapítók, ezennel részvényaláírási felhívást bocsátanak ki.

A pénztézet a következő módzatokkal tervezetik:

1. A részvénytársaság neve és czége: „**Sárosvármegyei Takarékpénztár Részvénytársaság**”.

2. Székhelye: Eperjes.

3. Alaptőkéje: 400,000 korona.

4. Az alaptőke 1000 drb egyenként 400 korona névértékű, névre szóló részvényből áll.

5. A részvénytársaság 50 évre alakul.

6. Az alapítandó pénztézet bank-, pénz- és váltóüzletekkel, kölcsönöknek kamatokra való adásával, váltók leszámítolásával és behajtásával, pénzbetétek elfogadásával és kamatoztatásával, kézi- és jelzálogkölcsönök nyújtásával, pénzek és pénzértékek díjazás melletti megőrzésével, letétek elfogadásával, esetleg biztosítási ügyletekkel és a hitel mindenemű ágával fog foglalkozni

7. Részvényaláírások elfogadására, valamint a részvényaláírások alkalmából fizetendő 10% átvételére a kibocsátott részvényaláírási felhívásnak minden birtokosa és a Szövetkezeti Takarékpénztár Eperjesen fel vannak jogosítva.

8. Minden egyes részvényre csakis a névérték 50%-a fizetendő be. És pedig a részvény jegyzésekor (aláírásakor) a névérték 10%-a; 1909. évi május hó 10-ikéig további 20% befizetendő a Szövetkezeti Takarékpénztár pénztárába. A még fennmaradó 20% befizetésének idő-

pontját a részvénytársaság igazgatósága határozza meg. Az első üztetv végéig a másik 50% nem lesz befizetendő.

9. Alapítási bélyeg és részvénykiállítási költség címén a részvény átvétele alkalmával minden egyes darab után 3 korona fizetendő.

10. A részvényaláírás zárhatárideje 1909. évi április hó 15.

11. Az alakuló-közgyűlés az aláírás zárhatáridejétől számított két hónapon belül fog megtartani. Az alakuló-közgyűlést az alapítók minden egyes aláíró személyéhez intézett meghívó útján fogják összehívni, mely alakuló-közgyűlésre igazolási jeggyel ezen meghívó szolgál.

12. A részvényaláírás az aláíró az általa jegyzett összes részvények átvételére, illetve az azokra teljesítendő fizetések eszközölésére kötelezi.

13. Az alaptőke túljegyzésének esetében a Szövetkezeti Takarékpénztár tagjai elsőbbségben részesülnek.

14. Az aláírással elvállalt fizetési kötelezettség teljesítési helye Eperjes.

15. Az első igazgatóságot 3 évre az alapítók nevezik ki.

16. A Sárosvármegyei Takarékpénztár Részvénytársaság átveszi a Szövetkezeti Takarékpénztár összes aktívait és passzívait és átveszi a Szövetkezeti Takarékpénztárnak a tagokkal szemben elvállalt kötelezettségeit.

17. Ezen részvényaláírási ív aláírása az aláíró, a Szövetkezeti Takarékpénztár közgyűlésén hozandó és a Sárosvármegyei Takarékpénztár Részvénytársaság alapításának és ezen részvényaláírási felhívás 16-ik pontjának jóváhagyását tartalmazó határozatának meghozatalától feltételezetten, már az aláírás pillanatától kezdve kötelezi.

Kelt Eperjesen, 1909. évi január hó 12-ikén.

Az alapítók:

Hodobay Andor s. k.,
apost. protonotárius és praelátus.

Roskoványi Miklós s. k.,
földbirtokos.

György Lajos s. k.,
a sárosm szeszfin.-szövetk. igazgatója.

Dr. Ferbstein Károly s. k.,
ügyvéd.

Károly Arthur s. k.,
a szeszfinomítógár főkönyvelője.

Hartmann Emil s. k.,
bor- és szeszkereskedő.

Dr. Fuchs Lipót s. k.,
ügyvéd.

Ferderber Izsó s. k.,
magánhivatalnok.

Moskovits Gyula s. k.,
vaskereskedő.

Br. Ghillány László s. k.,
magánzó.

Bohrandt Lajos s. k.,
kereskedő.

Ágoston Károly s. k.,
ny. tanár, háztulajdonos.

Kassay István s. k.,
ny. főgimn. tanár, háztulajdonos.

Rác István s. k.,
ny. posta- és táv-főtiszt.

Horovitz Miksa s. k.,
m. kir. adóhiv. segéd.

Englender Adolf s. k.,
magánzó.

Petriczkó Jenő s. k.,
ny. főgimn. tanár és földbirtokos.

Klein Cornél s. k.,
földbirtokos.

Dr. Turkinák Aladár s. k.,
ügyvéd.

Grosz Náthán s. k.,
borkereskedő.

Gerő Mihály s. k.,
kereskedő.